

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης με τίτλο
«Ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις, Αντιμετώπιση της αδήλωτης εργασίας, Ενίσχυση της
προστασίας των εργαζομένων, Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων και άλλες διατάξεις»

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Έναρξη και λήξη του δικαιώματος σύνταξης από τον ΕΦΚΑ

1. Για την άσκηση του δικαιώματος σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου από τους ασφαλισμένους των ενταχθέντων στον ΕΦΚΑ φορέων, συμπεριλαμβανομένων του Δημοσίου και του ΟΓΑ, απαιτείται η υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ.

2. α) Το δικαίωμα σύνταξης γήρατος αρχίζει από την πρώτη του επόμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης μήνα, υπό την προϋπόθεση ότι κατά την ημερομηνία αυτή πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, σε αντίθετη δε περίπτωση, από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται εκείνου κατά τον οποίο πληρούνται όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατά περίπτωση για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος υποβάλλονται μέχρι την τελευταία ημέρα του έκτου (6ου) μήνα που έπεται του μήνα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης. Αν από τα υποβαλλόμενα δικαιολογητικά προκύπτει ότι οι απαραίτητες για τη συνταξιοδότηση προϋποθέσεις, όπως αυτές προσδιορίζονται για κάθε κατηγορία ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ, πραγματοποιήθηκαν σε επόμενο ημερολογιακό της αίτησης συνταξιοδότησης μήνα, ως χρόνος έναρξης του δικαιώματος σύνταξης ορίζεται η πρώτη του επόμενου της συμπλήρωσης των απαραίτητων προϋποθέσεων μήνα. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία των έξι (6) μηνών για την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών με υπαιτιότητα του ασφαλισμένου, η αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος απορρίπτεται και εκδίδεται σχετική απόφαση.

β) Για τα πρόσωπα για τα οποία απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία η λύση της υπαλληλικής σχέσης ή η διαγραφή από τις τάξεις των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος, προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν λόγω γήρατος, η προϋπόθεση αυτή εξακολουθεί να ισχύει.

γ) Οι ασφαλισμένοι που, κατά την έναρξη χορήγησης της σύνταξης, συνεχίζουν την απασχόλησή τους ως μισθωτοί ή μη μισθωτοί, διέπονται από τις διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχων. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας, όπως προβλέπεται ανά πρώην ασφαλιστικό φορέα και η συνέχιση της απασχόλησης δηλώνεται στην αίτηση συνταξιοδότησης.

δ) Ειδικά για τους ασφαλισμένους επαγγελματίες οδηγούς, εκπαιδευτές και αυτοκινητιστές για τους οποίους απαιτείται, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, η κατάθεση της επαγγελματικής άδειας οδήγησης για την έναρξη της συνταξιοδότησης, το δικαίωμα σύνταξης ξεκινά την πρώτη του επόμενου μήνα της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης υπό την προϋπόθεση της προηγούμενης κατάθεσης της επαγγελματικής άδειας οδήγησης. Σε αντίθετη περίπτωση, η χορήγηση της σύνταξης ξεκινά την πρώτη ημέρα του επομένου μήνα από εκείνον εντός του οποίου κατατέθηκε η επαγγελματική άδεια οδήγησης. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα οριζόμενα στην περ. α΄.

3. Το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου αρχίζει από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της ημερομηνίας θανάτου. Η σύνταξη λόγω θανάτου καταβάλλεται αναδρομικά από την ημερομηνία αυτή, και δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ένα (1) έτος πριν από το τέλος του μήνα που υποβάλλεται η αίτηση συνταξιοδότησης.

Το δικαίωμα σύνταξης στους δικαιούχους ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, που κηρύσσεται σε αφάνεια με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, αρχίζει από την πρώτη (1η) ημέρα του επόμενου μήνα από το χρόνο έναρξης της αφάνειας, όπως αυτός προσδιορίζεται στη δικαστική απόφαση. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της σύνταξης στα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου είναι η υποβολή αίτησης απονομής ή μεταβίβασης μέσα σε ένα (1) έτος από τη δημοσίευση της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης. Αν δεν υποβληθεί τέτοια αίτηση εντός της ανωτέρω προθεσμίας, η καταβολή της σύνταξης δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρόνο απώτερο του ενός (1) έτους από την υποβολή της αίτησης.

4. Το δικαίωμα σε σύνταξη λήγει:

α) στη σύνταξη λόγω γήρατος, στο τέλος του μήνα κατά τον οποίο επήλθε ο θάνατος του συνταξιούχου,

β) στη σύνταξη λόγω θανάτου, στο τέλος του μήνα κατά τον οποίο επήλθε ο θάνατος ή τελέστηκε γάμος ή συνάφθηκε σύμφωνο συμβίωσης του δικαιούχου της σύνταξης ή από τότε που, με νεότερη κρίση της υγειονομικής επιτροπής, έπαυσε η ανικανότητα προς εργασία σύμφωνα με την παρ. 1Α και την περ. β΄ της παρ. 1Β του άρθρου 12 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85).

Όταν προβλέπεται λήξη του συνταξιοδοτικού δικαιώματος με τη συμπλήρωση ηλικιακού ορίου, η λήξη επέρχεται στο τέλος του μήνα κατά τον οποίο συμπληρώνεται το κατά περίπτωση ηλικιακό αυτό όριο.

5. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε άλλη αντίθετη ειδική ή γενική διάταξη. Ειδικά για τους συνταξιοδοτούμενους με βάση τις διατάξεις του τ. ΟΓΑ, οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται από 1.1.2019, υπολογιζόμενου από 1.1.2018 και εφεξής του τμήματος της μηνιαίας σύνταξης τους, που αντιστοιχεί στις καταστατικές διατάξεις, επί συντάξιμων μηνών.

Άρθρο 2

Έναρξη ασφάλισης στον τ. ΟΓΑ

1. α) Για την εγγραφή στα Μητρώα Ασφαλισμένων του ΕΦΚΑ (Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του τ. ΟΓΑ) και την υπαγωγή στην ασφάλιση, υποβάλλεται Απογραφικό Δελτίο, το οποίο επέχει θέση αίτησης υπεύθυνης δήλωσης του ν. 1599/1986 (Α' 75).

Ως ημερομηνία έναρξης ασφάλισης λογίζεται η πρώτη του μήνα έναρξης άσκησης ασφαλιστέας δραστηριότητας, όπως αυτή προκύπτει από τη βεβαίωση έναρξης εργασιών της αρμόδιας ΔΟΥ.

Αν δεν υφίσταται υποχρέωση έναρξης εργασιών στη ΔΟΥ, ως ημερομηνία έναρξης ασφάλισης λογίζεται η πρώτη του μήνα υποβολής του Απογραφικού Δελτίου. Στην περίπτωση αυτή η υπαγωγή στην ασφάλιση δεν μπορεί να ανατρέξει πέραν της πενταετίας από την ημερομηνία υποβολής του Απογραφικού Δελτίου.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται ο τρόπος εξόφλησης των τυχόν αναδρομικά οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Οι προϋποθέσεις υπαγωγής στην ασφάλιση κρίνονται σε μεταγενέστερο χρόνο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3050/2002 (Α' 214).

β) Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται στα πρόσωπα που απασχολούνται ως εργάτες γης και αμείβονται με εργόσημο, εφόσον δεν έχουν εγγραφεί στα Μητρώα Ασφαλισμένων του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης του τ. ΟΓΑ για την άσκηση άλλου επαγγέλματος.

2. Για τη διακοπή της ασφάλισης στον ΕΦΚΑ (Κλάδος Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του τ. ΟΓΑ) υποβάλλεται σχετική αίτηση - υπεύθυνη δήλωση. Ως ημερομηνία διακοπής ασφάλισης λογίζεται η τελευταία ημέρα του μήνα διακοπής άσκησης δραστηριότητας, όπως αυτή προκύπτει από τη βεβαίωση διακοπής εργασιών της αρμόδιας ΔΟΥ.

Αν δεν υφίσταται υποχρέωση έναρξης εργασιών στη ΔΟΥ, ως ημερομηνία διακοπής ασφάλισης λογίζεται η τελευταία μέρα του μήνα υποβολής της αίτησης διακοπής.

Οι προϋποθέσεις διακοπής της ασφάλισης κρίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3050/2002.

3. α) Για εκκρεμείς, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, αιτήσεις εγγραφής στα ανωτέρω Μητρώα και υπαγωγής στην ασφάλιση, ως ημερομηνία έναρξης της ασφάλισης λογίζεται η πρώτη ημέρα του μήνα υποβολής του Απογραφικού Δελτίου.

Για εκκρεμείς, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, αιτήσεις διακοπής της ασφάλισης, ως ημερομηνία διακοπής της ασφάλισης λογίζεται η τελευταία ημέρα του μήνα υποβολής της σχετικής αίτησης.

β) Ο έλεγχος αναδρομικής υπαγωγής ή διακοπής της ασφάλισης πραγματοποιείται σε μεταγενέστερο χρόνο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3050/2002.

Άρθρο 3

Εύλογη αμφιβολία ως προς την υπαγωγή σε δύο ή περισσότερους φορείς έως 31.12.2016

1. Βεβαιωμένες ή μη οφειλές προς πρώην φορείς κοινωνικής ασφάλισης ή το Δημόσιο, οι οποίες δημιουργήθηκαν λόγω εύλογης αμφιβολίας ως προς την υποχρέωση υπαγωγής ή μη στην παράλληλη ασφάλιση δύο ή περισσότερων πρώην φορέων ασφάλισης ή του Δημοσίου για το χρονικό διάστημα έως 31.12.2016, δύνανται να διαγράφονται ή να απαλλάσσονται τυχόν επιβληθέντων πρόσθετων τελών, τόκων, προσαυξήσεων και επιβαρύνσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο παρόν άρθρο. Τυχόν καταβληθέντα από τους ασφαλισμένους ποσά έναντι των ανωτέρω οφειλών δεν επιστρέφονται και δεν αναζητούνται.

2. Η εύλογη αμφιβολία μπορεί να αποδεικνύεται ενδεικτικά από τα ακόλουθα κριτήρια: α) ύπαρξη δικαστικής απόφασης υπέρ του ασφαλισμένου οφειλέτη, β) ύπαρξη αντίθετων δικαστικών αποφάσεων επί του ίδιου δυσχερώς ερμηνευόμενου νομικού θέματος, γ) προηγούμενη μακρόχρονη πρακτική της διοίκησης συνεπεία της οποίας είχε δημιουργηθεί στα υπόχρεα πρόσωπα η πεποίθηση περί μη υπαγωγής στην ασφάλιση, δ) ύπαρξη διαφορετικών οδηγιών επί του ίδιου θέματος από τη διοίκηση, και ε) πλήρης ασφάλιση από μισθωτή ή μη μισθωτή απασχόληση κατά την ίδια χρονική περίοδο, για την οποία έχουν καταλογιστεί εισφορές από φορέα ασφάλισης μισθωτών ή μη μισθωτών.

3. Για την επίλυση των ανωτέρω ασφαλιστικών αμφισβητήσεων εκδίδεται, για κάθε εξεταζόμενη κατηγορία ασφαλισμένων, απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από σχετική γνωμοδότηση του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλισης, με την οποία καθορίζονται οι όροι και προϋποθέσεις εξαίρεσης από την υποχρεωτική ασφάλιση των ανωτέρω εξεταζόμενων ασφαλιστικών περιπτώσεων και κάθε άλλο σχετικό αναγκαίο ζήτημα.

Για την υπαγωγή των ασφαλισμένων στην ανωτέρω υπουργική απόφαση επίλυσης ασφαλιστικής αμφισβήτησης υποβάλλεται σχετικό αίτημα από τους ενδιαφερόμενους στις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΕΦΚΑ, του ΕΤΕΑΕΠ και των λοιπών φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Μετά την εξέταση του αιτήματος από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των φορέων κοινωνικής ασφάλισης εκδίδεται σχετική απόφαση. Οι ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε περιπτώσεις ασφαλισμένων των οποίων οι υποθέσεις βρίσκονται σε

οποιοδήποτε στάδιο της διοικητικής διαδικασίας, ακόμη και εάν αυτές έχουν κριθεί από τα αρμόδια όργανα σε πρώτο ή δεύτερο βαθμό.

Άρθρο 4

Βεβαιωμένες ή μη οφειλές ΟΤΑ και εκκλησιαστικών ΝΠΔΔ προς ΦΚΑ

1. Βεβαιωμένες ή μη οφειλές προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες καταλογίστηκαν σε ΟΤΑ σε συνέχεια δικαστικών αποφάσεων που έκριναν ότι απασχολούμενοι σε προγράμματα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας σχολικοί φύλακες υπάγονται στην πλήρη ασφάλιση των φορέων αυτών, απαλλάσσονται των επιβληθέντων πρόσθετων τελών, τόκων, προσαυξήσεων και επιβαρύνσεων.
2. Η ρύθμιση της παρ. 1 εφαρμόζεται αναλόγως για βεβαιωμένες ή μη οφειλές προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, οι οποίες καταλογίστηκαν σε εκκλησιαστικά ΝΠΔΔ που τελούσαν σε εύλογη αμφιβολία περί την υποχρέωση καταβολής εισφορών λόγω δυσχερώς ερμηνευόμενων νομικών ζητημάτων.
3. Ο τρόπος καταβολής των ανωτέρω οφειλών ορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΦΚΑ.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 5

Διοικητικές κυρώσεις για αδήλωτη εργασία

1. Ειδικός Επιθεωρητής Εργασιακών Σχέσεων ή Επιθεωρητής Εργασιακών Σχέσεων ή ελεγκτής των Περιφερειακών Ελεγκτικών Κέντρων Ασφάλισης ή αρμόδιος υπάλληλος του ΕΦΚΑ που διαπιστώνει τη μη αναγραφή εργαζομένου σε ισχύοντα πίνακα προσωπικού που τηρείται από τον εργοδότη, επιβάλλει στον εργοδότη πρόστιμο ποσού δέκα χιλιάδων πεντακοσίων (10.500) ευρώ για κάθε αδήλωτο εργαζόμενο, κατά δέσμια αρμοδιότητα, χωρίς προηγούμενη πρόσκλησή του για παροχή εξηγήσεων.
2. Ειδικός Επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ή Επιθεωρητής Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία που, κατά τη διερεύνηση των αιτιών εργατικού ατυχήματος, διαπιστώνει τη μη αναγραφή εργαζομένου σε ισχύοντα πίνακα προσωπικού που τηρείται από τον εργοδότη, επιβάλλει στον εργοδότη το

πρόστιμο που προβλέπεται στην παρ. 1 για κάθε αδήλωτο εργαζόμενο, κατά δέσμια αρμοδιότητα, χωρίς προηγούμενη πρόσκλησή του για παροχή εξηγήσεων.

3. Σε περίπτωση υποτροπής του εργοδότη, η οποία διαπιστώνεται εντός τριών (3) ετών από τον πρώτο έλεγχο, το πρόστιμο της παρ. 1, ανά εργαζόμενο, επιβάλλεται προσαυξημένο ως εξής:

α) κατά 100% για την πρώτη μετά την αρχική παράβαση, και

β) κατά 200% για κάθε μεταγενέστερη παράβαση από αυτήν της περ. α΄ που διαπιστώνεται σε έλεγχο διενεργούμενο σε διαφορετική ημερομηνία.

4. Σε κάθε παράβαση του παρόντος άρθρου τεκμαίρεται ότι η σχέση εργασίας διήρκησε τρεις (3) μήνες, εκτός εάν ο εργοδότης ή ο εργαζόμενος αποδείξουν διαφορετικά. Με πράξη του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα καταλογίζονται, άνευ ετέρου και αναδρομικά από την ημερομηνία του ελέγχου, σε βάρος του εργοδότη το σύνολο των προβλεπόμενων κατά περίπτωση ασφαλιστικών εισφορών. Ως βάση υπολογισμού των εισφορών λαμβάνεται ο κατώτατος μισθός ή το κατώτατο ημερομίσθιο.

5. Οι διοικητικές κυρώσεις του παρόντος άρθρου επιβάλλονται πλέον των λοιπών κυρώσεων που προβλέπονται από την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 6

Δικαίωμα και προϋποθέσεις έκπτωσης

1. Αν, εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημέρα του ελέγχου, ο εργοδότης προβεί στην πρόσληψη του εργαζομένου ή των εργαζομένων που διαπιστώθηκαν ως αδήλωτοι με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης, το πρόστιμο της παρ. 1 του άρθρου 5 μειώνεται ως εξής:

α) στο ποσό των επτά χιλιάδων (7.000) ευρώ, σε περίπτωση πρόσληψης με σύμβαση εργασίας διάρκειας τουλάχιστον τριών (3) μηνών,

β) στο ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, σε περίπτωση πρόσληψης με σύμβαση εργασίας διάρκειας τουλάχιστον έξι (6) μηνών, και

γ) στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, σε περίπτωση πρόσληψης με σύμβαση εργασίας διάρκειας τουλάχιστον ενός (1) έτους.

2. Στις περιπτώσεις εποχικών εργασιών, όπως αυτές ορίζονται στο εδ. γ΄ της περ. β΄ της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 1545/1985 (Α΄ 91), εφόσον ο χρόνος λειτουργίας της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης δεν επαρκεί για τη συμπλήρωση του ελάχιστα απαιτούμενου χρόνου απασχόλησης των περ. α΄ και β΄ της παρ. 1, ο εργοδότης μπορεί να προβεί σε κατάτμηση της σύμβασης ορισμένου χρόνου κατά την περίοδο λειτουργίας στην οποία

διενεργήθηκε ο έλεγχος και κατά την επόμενη περίοδο λειτουργίας. Διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί υποχρέωσης επαναπρόσληψης εργαζομένων εποχικών επιχειρήσεων εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Το δικαίωμα έκπτωσης της παρ. 1 διατηρείται αν ο εργαζόμενος με υπεύθυνη δήλωσή του, που φέρει θεώρηση του γνησίου της υπογραφής, δηλώσει ότι δεν επιθυμεί την πρόσληψη και ο εργοδότης, εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την ημέρα του ελέγχου, προβεί στην πρόσληψη άλλου εργαζομένου με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας πλήρους απασχόλησης.

4. Ο εργοδότης δεν επιτρέπεται να προβεί σε μείωση του προσωπικού από την ημερομηνία και ώρα του ελέγχου και καθ' όλη τη διάρκεια των περιόδων της παρ. 1, κατά περίπτωση.

5. Ως μείωση του προσωπικού, κατά την έννοια της παρ. 4, θεωρείται: α) η μείωση του αριθμού των εργαζομένων της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης σε αριθμό μικρότερο από τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούνταν κατά την ημερομηνία και ώρα του ελέγχου, προσαυξημένο κατά τον αριθμό των εργαζομένων που προσέλαβε ο εργοδότης προκειμένου να τύχει της έκπτωσης, β) η αλλαγή του καθεστώτος απασχόλησης των εργαζομένων από πλήρη σε μερική ή εκ περιτροπής απασχόληση, γ) η θέση εργαζομένων σε διαθεσιμότητα, δ) η εθελούσια έξοδος που γίνεται με πρωτοβουλία του εργοδότη, μέσω προγραμμάτων παροχής κινήτρων εθελούσιας εξόδου, και ε) η οικειοθελής αποχώρηση εργαζομένου.

Αν μειωθεί το προσωπικό σύμφωνα με τις περ. α', δ' και ε', ο εργοδότης υποχρεούται, εντός δέκα πέντε (15) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία που επήλθε η μείωση, να προβεί σε νέα πρόσληψη με τους ίδιους όρους εργασίας, ώστε να διατηρηθεί σταθερός ο αριθμός των εργαζομένων της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης.

6. Στην έννοια της μείωσης του προσωπικού της παρ. 4 δεν περιλαμβάνονται: α) η συνταξιοδότηση εργαζομένου, β) η λήξη σύμβασης ορισμένου χρόνου που είχε συναφθεί πριν από την ημερομηνία του ελέγχου, λόγω παρόδου της συμφωνηθείσας διάρκειας, γ) η καταγγελία της σύμβασης εργασίας ύστερα από την υποβολή μήνυσης του εργοδότη κατά εργαζομένου για αξιόποινη πράξη που τέλεσε κατά την άσκηση της εργασίας του, δ) η φυλάκιση και ο θάνατος εργαζομένου, και ε) η αδυναμία ανανέωσης της άδειας διαμονής και πρόσβασης στην αγορά εργασίας αλλοδαπού εργαζομένου.

7. Το δικαίωμα έκπτωσης του παρόντος άρθρου παρέχεται εφόσον ο εργοδότης αποδεχθεί το πρόστιμο και παραιτηθεί από την άσκηση των προβλεπόμενων ένδικων βοηθημάτων. Δικαίωμα έκπτωσης δεν παρέχεται όταν ο εργοδότης είναι υπότροπος, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 5.

8. Σε περίπτωση μείωσης του προσωπικού, κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος, επιβάλλεται σε βάρος του εργοδότη, για κάθε αδήλωτο εργαζόμενο, κατά δέσμια αρμοδιότητα, χωρίς προηγούμενη πρόσκλησή του για παροχή εξηγήσεων, το υπολειπόμενο του αρχικού προστίμου ποσό.

Άρθρο 7

Άπαξ καταβολή προστίμου

Αν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΣΕΠΕ και του ΕΦΚΑ επιβληθούν σε μία επιχείρηση, εκμετάλλευση ή άλλη εργασία περισσότερα από ένα πρόστιμα για αδήλωτη εργασία του ίδιου εργαζομένου κατά τη διάρκεια της ίδιας ημέρας, η καταβολή του προστίμου γίνεται άπαξ βάσει της πράξης επιβολής προστίμου που κοινοποιήθηκε πρώτη στον εργοδότη.

Άρθρο 8

Εξουσιοδοτικές διατάξεις - Έναρξη ισχύος

1. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζεται η διαδικασία επιβολής των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων, η διαδικασία για την παροχή του δικαιώματος έκπτωσης, η προθεσμία για την εμπρόθεσμη καταβολή του μειωμένου προστίμου σε περίπτωση χορήγησης έκπτωσης, ο τρόπος και η διαδικασία ελέγχου τήρησης των προϋποθέσεων χορήγησης της έκπτωσης, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου.
2. Η ισχύς των άρθρων 5 έως 7 αρχίζει από την έκδοση της απόφασης της παρ. 1.
3. Από την έναρξη ισχύος των άρθρων 5 έως 7, σύμφωνα με την παρ. 2, καταργείται το άρθρο 1 της υπ' αριθμ. 27397/122/19.8.2013 υπουργικής απόφασης (Β' 2062) και οποιαδήποτε αναφορά στις κείμενες διατάξεις στις περί αδήλωτης εργασίας ρυθμίσεις και κυρώσεις της υπουργικής αυτής απόφασης νοείται ως αναφορά στις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 9

Ευθύνη αναθέτοντος, εργολάβου και υπεργολάβου έναντι των εργαζομένων

1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αναθέτει, στο πλαίσιο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, την εκτέλεση έργου ή τμήματος έργου (αναθέτων) σε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργολάβο) ευθύνεται εις ολόκληρον και αλληλεγγύως με τον εργολάβο έναντι των εργαζομένων του τελευταίου για την καταβολή των οφειλόμενων αποδοχών, ασφαλιστικών εισφορών, καθώς και των τυχόν οφειλόμενων αποζημιώσεων απόλυσης.

Η ανωτέρω ευθύνη περιορίζεται στα δικαιώματα των εργαζομένων που απορρέουν από τη συμβατική σχέση μεταξύ του αναθέτοντα και του εργολάβου για το συγκεκριμένο έργο ή τμήμα έργου.

Σε περίπτωση ανάθεσης της εκτέλεσης του έργου ή τμήματος του έργου από τον εργολάβο σε υπεργολάβο, η εις ολόκληρον και αλληλέγγυα ευθύνη αφορά τον αναθέτοντα, τον εργολάβο και τον υπεργολάβο, υπό την επιφύλαξη του προηγούμενου εδαφίου.

2. Εργολάβος που αναθέτει την εκτέλεση του έργου ή τμήματος του έργου σε υπεργολάβο, ο οποίος θα απασχολήσει προσωπικό για την εκτέλεσή του, υποχρεούται άμεσα να ενημερώνει εγγράφως τον αναθέτοντα.

3. Στη σύμβαση ανάθεσης έργου ή τμήματος του έργου περιλαμβάνεται ειδικός όρος για την υποχρέωση τήρησης από τον εργολάβο των διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας, της νομοθεσίας για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, καθώς και της νομοθεσίας για την πρόληψη του επαγγελματικού κινδύνου.

Ο ίδιος ειδικός όρος περιλαμβάνεται και στη σύμβαση που συνάπτει ο εργολάβος με τον υπεργολάβο.

4. Ο εργολάβος υποχρεούται να αποστέλλει κάθε μήνα στον αναθέτοντα αποδείξεις καταβολής των αποδοχών και των τυχόν οφειλόμενων αποζημιώσεων απόλυσης και βεβαιώσεις καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων του, καθώς και των εργαζομένων του υπεργολάβου σε περίπτωση υπεργολαβίας.

Την υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου έχει και ο υπεργολάβος έναντι του εργολάβου.

5. Ο αναθέτων διατηρεί το δικαίωμα αναγωγής, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ιδίως εάν επέδειξε τη δέουσα επιμέλεια ως προς την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του εργολάβου και του τυχόν υπεργολάβου προς τους εργαζομένους τους. Δέουσα επιμέλεια θεωρείται ότι υπάρχει, ιδίως όταν ο αναθέτων σωρευτικά:

α) αξιώνει από τον εργολάβο, σύμφωνα με την παρ. 4, την αποστολή των μηνιαίων αποδείξεων καταβολής των αποδοχών και των τυχόν οφειλόμενων αποζημιώσεων απόλυσης καθώς και των μηνιαίων βεβαιώσεων καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων του εργολάβου και του τυχόν υπεργολάβου,

β) αποστέλλει εξώδικη δήλωση στον εργολάβο και τον τυχόν υπεργολάβο αμέσως μετά τη διαπίστωση της παράβασης των υποχρεώσεών τους έναντι των εργαζομένων τους ή της μη τήρησης της υποχρέωσης της περ. α', καλώντας τους να συμμορφωθούν εντός δεκαπέντε (15) ημερών, και

γ) καταγγέλλει τη σύμβαση με τον εργολάβο αμέσως μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας των δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της εξώδικης δήλωσης της περ. β'.

Δικαίωμα αναγωγής, υπό τους ίδιους όρους, έχει και ο εργολάβος έναντι του υπεργολάβου.

6. α) Ο εργολάβος ή και ο υπεργολάβος υποχρεούνται να αναγράφουν τα στοιχεία του αναθέτοντα ή του εργολάβου, αντίστοιχα, στον πίνακα προσωπικού που υποβάλλουν στο ΣΕΠΕ, για κάθε εργαζόμενο που

απασχολούν εκτός της έδρας της επιχείρησής τους. Ο εργολάβος ή και ο υπεργολάβος, που απασχολούν εργαζόμενους σε δύο ή περισσότερα έργα, υποχρεούνται να αναγράφουν στον πίνακα προσωπικού το ωράριο απασχόλησης των εργαζομένων σε κάθε έργο χωριστά, καθώς και τα στοιχεία καθενός αναθέτοντα ή εργολάβου, αντίστοιχα.

β) Ο εργολάβος ή και ο υπεργολάβος υποχρεούνται να εφοδιάζουν τους εργαζόμενους με αντίγραφο ή απόσπασμα του πίνακα προσωπικού, όταν εργάζονται εκτός της έδρας της επιχείρησής τους.

γ) Όταν οι εργαζόμενοι του εργολάβου ή και του υπεργολάβου εργάζονται στις εγκαταστάσεις του αναθέτοντα, ο τελευταίος αναρτά στον χώρο εργασίας αντίγραφο του πίνακα προσωπικού της περ. β'.

Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων της παρούσας παραγράφου, επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του ν. 3996/2011 (Α' 170).

7. Αν η εργασία παρέχεται στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης ή της εκμετάλλευσης του αναθέτοντα, ο τελευταίος υποχρεούται από κοινού με τον εργολάβο ή και τον υπεργολάβο να τηρεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τα μέτρα υγείας και ασφάλειας στην εργασία, ευθυνόμενος εις ολόκληρον και αλληλεγγύως με τον εργολάβο ή και τον υπεργολάβο για την ικανοποίηση των χρηματικών αξιώσεων των εργαζομένων που απορρέουν από τις εν λόγω διατάξεις, καθώς και από τις διατάξεις για το εργατικό ατύχημα.

8. Η εις ολόκληρον και αλληλέγγυα ευθύνη της παρ. 1 ισχύει για τρία (3) έτη από τη λήξη της σύμβασης μεταξύ αναθέτοντα και εργολάβου.

9. Οποιαδήποτε συμφωνία των μερών που αποκλείει ή περιορίζει τα δικαιώματα των εργαζομένων από το παρόν άρθρο είναι αυτοδικαίως άκυρη.

10. Ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, εφόσον δεν είναι αντίθετες με τις διατάξεις του παρόντος, εξακολουθούν να ισχύουν.

Άρθρο 10

Πρακτική άσκηση και μαθητεία

1. Ο εργοδότης υποχρεούται να καταχωρεί στο πληροφοριακό σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ» τους μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές που απασχολεί για πρακτική άσκηση ή μαθητεία, καθώς και κάθε μεταβολή της απασχόλησής αυτής, πριν από την έναρξη πραγματοποίησής της.

2. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών, σπουδαστών και φοιτητών που απασχολούνται για πρακτική άσκηση ή μαθητεία σε τουριστικές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 3667/2008 (Α' 114) και της παρ. 4 του άρθρου 42 του ν. 4403/2016 (Α' 125) και των κατ' εξουσιοδότηση αυτών κοινών υπουργικών

αποφάσεων, δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει ποσοστό 17% του συνολικού προσωπικού κάθε επιχείρησης ή εκμετάλλευσης και σε κάθε περίπτωση τα σαράντα (40) άτομα.

3. Αρμόδιο για τον έλεγχο της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος είναι το ΣΕΠΕ, το οποίο επιβάλλει κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3996/2011 (Α' 170) και τις κείμενες διατάξεις περί αδήλωτης εργασίας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία καταχώρισης, τα στοιχεία που γνωστοποιούνται και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

5. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από τη δημοσίευση της απόφασης της παρ. 4.

Άρθρο 11

Μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων

Στο άρθρο 73 του Κώδικα νόμων για την υγεία και ασφάλεια των εργαζομένων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3850/2010 (Α' 84), προστίθεται παρ. 4 ως εξής:

«4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων, δύναται να εξειδικεύονται οι προβλέψεις του παρόντος Κώδικα ή και να προσδιορίζονται πέραν αυτών ειδικότερα ζητήματα πρόληψης και αντιμετώπισης της θερμικής καταπόνησης των εργαζομένων κατά το θέρος. Με τις αποφάσεις αυτές καθορίζονται ιδίως η διαδικασία και η μέθοδος προσδιορισμού των φυσικών μεγεθών που σχετίζονται με τη θερμική καταπόνηση, όπως η θερμοκρασία και η υγρασία, το είδος εργασιών και οι κατηγορίες εργαζομένων που εκτίθενται σε υψηλή θερμική καταπόνηση, τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.»

Άρθρο 12

Τροποποίηση του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 (Α' 88)

Η περ. β' της παρ. 1 του άρθρου 80 του ν. 4144/2013 (Α' 88) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Όταν διαπιστώνεται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα αλλαγή ή τροποποίηση του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας χωρίς αυτή να έχει καταχωρηθεί, σύμφωνα με την περ. α', πριν από την έναρξη πραγματοποίησής της, επιβάλλονται με πράξη του αρμοδίου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 28 του ν. 3996/2011. Για κάθε εργαζόμενο, για τον οποίο διαπιστώνεται από τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα απασχόληση σε υπερωρία ή υπερεργασία χωρίς αυτή να

έχει καταχωρηθεί πριν από την έναρξη πραγματοποίησής της, σύμφωνα με την περ. α', επιβάλλονται με πράξη του αρμοδίου οργάνου σε βάρος του εργοδότη κυρώσεις σύμφωνα με τα άρθρα 24 και 28 του ν. 3996/2011.»

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Άρθρο 13

Πεδίο εφαρμογής - Ορισμοί

1. Υπό επιτροπεία, κατά τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, τελεί ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στο ελληνικό έδαφος, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλειά του ή χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο.

Ως ασυνόδευτος νοείται και ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα, καθώς και ο ανήλικος που έχει χωριστεί από την οικογένειά του, κατά την έννοια της περ. γ΄ της παρ. 2.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος Μέρους ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) Αρμόδια αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

β) Ασυνόδευτος ανήλικος είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλειά του ή χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνεται και ο ανήλικος που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδό του στην Ελλάδα.

γ) Χωρισμένος από την οικογένειά του ανήλικος ή χωρισμένος ανήλικος είναι ο ανήλικος ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα σύμφωνα με την ελληνική

νομοθεσία ή χωρίς να συνοδεύεται από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με το νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

δ) Ως φορείς παραπομπής ενδεικτικά αναφέρονται η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η Υπηρεσία Ασύλου και η Ελληνική Αστυνομία.

Άρθρο 14

Όργανα της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων

Όργανα της επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων είναι ο εισαγγελέας ανηλίκων ή όπου δεν υπάρχει, ο κατά τόπο αρμόδιος εισαγγελέας Πρωτοδικών, ο επίτροπος ασυνόδευτου ανηλίκου και το Εποπτικό Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 19.

Άρθρο 15

Αρμοδιότητες του Εισαγγελέα

Προκειμένου περί ασυνόδευτων ανηλίκων, οι αρμοδιότητες του δικαστηρίου κατά τα άρθρα 1589 έως 1654 ΑΚ ασκούνται από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα ανηλίκων και, όπου δεν υπάρχει, από τον κατά τόπο αρμόδιο εισαγγελέα Πρωτοδικών. Ειδικά για τις περιπτώσεις άρσης της διαφωνίας μεταξύ του επιτρόπου ασυνόδευτων ανηλίκων και του εποπτικού συμβουλίου επιτροπείας ασυνόδευτων ανηλίκων αποφασίζει ο αρμόδιος κατά τόπο εισαγγελέας ανηλίκων και, όπου δεν υπάρχει, ο κατά τόπο αρμόδιος εισαγγελέας Πρωτοδικών.

Άρθρο 16

Διορισμός επιτρόπου ασυνόδευτων ανηλίκων

1. Προκειμένου περί ασυνόδευτων ανηλίκων οι φορείς παραπομπής ενημερώνουν δίχως καθυστέρηση τον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος ενεργεί ως προσωρινός επίτροπος, και το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΕΚΚΑ). Ο εισαγγελέας, ενεργώντας ως προσωρινός επίτροπος και μέχρι τον διορισμό επιτρόπου, μεριμνά για την άμεση ανάθεση της νομικής εκπροσώπησης του ασυνόδευτου ανηλίκου σε κατάλληλο φυσικό πρόσωπο, ώστε το τελευταίο να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες, ιδίως σε αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 44 του ν. 4375/2016 (Α' 51).

2. Ο αρμόδιος εισαγγελέας διορίζει τον επίτροπο του ασυνόδευτου ανηλίκου στο συντομότερο δυνατό χρόνο. Αν δεν βρίσκεται κατάλληλο φυσικό πρόσωπο για να διορισθεί επίτροπος, σύμφωνα με τους ορισμούς του

άρθρου 1592 ΑΚ, η επιτροπεία του ανηλίκου ανατίθεται σε επαγγελματία επίτροπο που υποδεικνύει το ΕΚΚΑ. Η διάταξη του άρθρου 1600 ΑΚ δεν εφαρμόζεται κατά την επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων.

3. Συγχρόνως, ο αρμόδιος εισαγγελέας αναθέτει τα έργα του εποπτικού συμβουλίου στο Εποπτικό Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, ανεξάρτητα από το αν διορίστηκε ως επίτροπος του ασυνόδευτου ανηλίκου επαγγελματίας επίτροπος ή άλλο πρόσωπο, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 1592 ΑΚ.

4. Ο διορισμός του επιτρόπου ασυνόδευτου ανηλίκου καταχωρίζεται σε ειδικό δημόσιο βιβλίο που τηρείται στη γραμματεία της εισαγγελίας πρωτοδικών. Η γραμματεία της εισαγγελίας ενημερώνει με κάθε πρόσφορο μέσο τον επίτροπο και το ΕΚΚΑ για τον διορισμό. Το ΕΚΚΑ ενημερώνει το φορέα παραπομπής για το διορισμό του επιτρόπου και ο φορέας παραπομπής ενημερώνει άμεσα τον ανήλικο σε γλώσσα που κατανοεί.

5. Οι διαδικασίες του παρόντος άρθρου οφείλουν να διενεργούνται δίχως καθυστέρηση, στο συντομότερο δυνατό χρόνο.

Άρθρο 17

Διορισμός υπό όρους και αντικατάσταση επαγγελματία επιτρόπου

1. Ο διορισμός του επαγγελματία επιτρόπου γίνεται πάντοτε υπό την επιφύλαξη αντικατάστασης του, με πράξη του αρμοδίου εισαγγελέα, σύμφωνα με το άρθρο 1597 ΑΚ, είτε από άλλον επαγγελματία επίτροπο σε περίπτωση που αλλάξει ο τόπος διαμονής του ασυνόδευτου ανηλίκου, είτε από συγγενή ή από άλλο κατάλληλο φυσικό πρόσωπο, κατά την έννοια της περ. 3 του άρθρου 1592 ΑΚ. Σε αυτήν την περίπτωση, ο αρχικώς διορισμένος επίτροπος μεριμνά εγκαίρως και οπωσδήποτε πριν από την αναχώρηση του ανηλίκου, ώστε να ειδοποιηθούν τόσο ο αρμόδιος εισαγγελέας του νέου τόπου διαμονής του ασυνόδευτου ανηλίκου όσο και το ΕΚΚΑ, προκειμένου να προβούν στο διορισμό νέου επιτρόπου.

2. Ο διορισμός νέου επιτρόπου συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παύση του προηγούμενου από τα καθήκοντα του. Με επιμέλεια της εισαγγελίας του νέου τόπου διαμονής, ενημερώνονται με κάθε πρόσφορο μέσο ο προηγούμενος επίτροπος, ο εισαγγελέας του προηγούμενου τόπου διαμονής και το ΕΚΚΑ για το νέο διορισμό.

3. Στην εξαιρετική περίπτωση, κατά την οποία το συμφέρον του ασυνόδευτου ανηλίκου επιβάλλει την αλλαγή του τόπου διαμονής του και στο νέο τόπο διαμονής δεν ανευρίσκεται εγκαίρως επαγγελματίας επίτροπος ή άλλο κατάλληλο φυσικό πρόσωπο κατά την έννοια της περ. 3 του άρθρου 1592 ΑΚ, ορίζεται ως προσωρινός επίτροπος του ανηλίκου ο εισαγγελέας ανηλίκων ή όπου δεν υπάρχει, ο κατά τόπο αρμόδιος εισαγγελέας πρωτοδικών και επέρχεται η αυτοδίκαιη παύση του προηγούμενου από τα καθήκοντά του.

Άρθρο 18

Αρμοδιότητες του επιτρόπου

1. Ο επαγγελματίας επίτροπος ασυνόδευτων ανηλίκων ασκεί τις αρμοδιότητες της παρ. 2 στην έκταση και υπό τους όρους που αναφέρονται ειδικότερα στη σύμβαση που συνάπτει με το ΕΚΚΑ.
2. Ο επίτροπος ασυνόδευτων ανηλίκων ασκεί ιδίως τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - α) Εκπροσωπεί και συνδράμει τον ανήλικο σε όλες τις δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες, ιδίως στη διαδικασία ασύλου, οικογενειακής επανένωσης, επιστροφής και χορήγησης άδειας παραμονής. Ο επίτροπος ασυνόδευτων ανηλίκων θεωρείται και εκπρόσωπος ασυνόδευτων ανηλίκων, κατά τις διατάξεις του ν. 4375/2016.
  - β) Συνεπικουρεί τον ανήλικο ενώπιον των Μονάδων Υγείας κατά την παροχή υγειονομικής φροντίδας.
  - γ) Δύναται να υποβάλει αίτηση ασύλου ή χορήγησης άδειας παραμονής για λογαριασμό του ανηλίκου, λαμβάνοντας υπόψη την επιθυμία του ανάλογα με την ωριμότητά του. Ο ανήλικος άνω των 15 ετών δύναται να υποβάλει ο ίδιος αίτηση ασύλου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 36 και 45 του ν. 4375/2016.
  - δ) Ασκεί τα προβλεπόμενα ένδικα μέσα και βοηθήματα κατά διοικητικών ή δικαστικών αποφάσεων που αφορούν τον ανήλικο, καθώς και διοικητικές προσφυγές.
  - ε) Μεριμνά για την προστασία του ανηλίκου κατά την παραμονή του στη χώρα και κατά την διαδικασία επιστροφής του στη χώρα καταγωγής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3907/2011 (Α' 7).
  - στ) Μεριμνά για την διασφάλιση δωρεάν νομικής συνδρομής και διερμηνείας προς τον ανήλικο.
  - ζ) Μεριμνά για τη διασφάλιση ψυχολογικής υποστήριξης και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης προς τον ανήλικο.
  - η) Μεριμνά για την εκπαίδευση και μόρφωση του ανηλίκου.
  - θ) Μεριμνά για τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υποδοχής και φιλοξενίας.
  - ι) Αιτείται προς το δικαστήριο την ανάθεση της πραγματικής φροντίδας του ανηλίκου σε κατάλληλη οικογένεια (ανάδοχη οικογένεια), σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
  - ια) Μεριμνά για τον σεβασμό και την ελεύθερη έκφραση και ανάπτυξη των πολιτικών, φιλοσοφικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων του ανηλίκου.
  - ιβ) Μεριμνά για την ανεύρεση της οικογένειας του ανηλίκου και την επανένωσή του με αυτήν, εφόσον συνάδει με το βέλτιστο συμφέρον του.

ιγ) Είναι σε επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές για κάθε διαδικασία που αφορά τον ανήλικο, με εκπρόσωπο του κέντρου φιλοξενίας του ή με τους αναδόχους του ανηλίκου, με τον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα, με τον νομικό εκπρόσωπο του ανηλίκου, με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και με διεθνείς οργανισμούς για κάθε ζήτημα που αφορά τον ανήλικο.

ιδ) Διατηρεί τακτική επικοινωνία με τον ανήλικο, τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα, και μεριμνά για την ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης με τον ανήλικο και την κατανόηση των αναγκών και των στόχων του.

ιε) Ενημερώνει τον ανήλικο για τις δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες και για όλες τις υποθέσεις που τον αφορούν. Ο επίτροπος συνεργάζεται με τον νομικό συμπαραστάτη του ασυνόδευτου ανηλίκου. Επίσης, διασφαλίζει τη δυνατότητα του ανηλίκου να συμμετέχει ουσιαστικά σε όλες τις αποφάσεις που τον αφορούν.

ιστ) Μεριμνά ώστε ο ανήλικος να επωφεληθεί από κάθε κοινωνική παροχή.

ιζ) Επιλαμβάνεται αμέσως σε επείγουσες περιπτώσεις που αφορούν τον ανήλικο ευθύς μόλις ειδοποιηθεί από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή ή τρίτο.

ιη) Συμπεριφέρεται στον ασυνόδευτο ανήλικο με στοργή και σεβασμό, χωρίς καμία διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, γενεαλογικών καταβολών, κοινωνικής προέλευσης, θρησκευτικών, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

ιθ) Ενημερώνεται και ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ' αριθμ. 1982/15.2.2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 335), σε περίπτωση κίνησης διαδικασιών διαπίστωσης ανηλικότητας

Άρθρο 19

Σύσταση, σύνθεση και λειτουργία Εποπτικού Συμβουλίου Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Συστήνεται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Εποπτικό Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων αποτελούμενο από τρία (3) μέλη που διορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

2. Μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων ορίζονται:

α) Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Ασυνόδευτων Ανηλίκων της Διεύθυνσης Προστασίας Παιδιού και Οικογένειας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης ως Πρόεδρος, με αναπληρωτή του τον Προϊστάμενο του Τμήματος Αναδοχής και Υιοθεσίας.

β) Ο Πρόεδρος του ΕΚΚΑ ή άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΚΑ που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του.

γ) Ο Πρόεδρος του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Αττικής ή άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του.

Χρέη γραμματέα του Συμβουλίου εκτελεί υπάλληλος του ΕΚΚΑ που υποδεικνύεται από τον Πρόεδρο του ΕΚΚΑ.

3. Η θητεία των μελών του Εποπτικού Συμβουλίου Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων είναι διετής.

4. Το Συμβούλιο συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των Υπηρεσιών του ΕΚΚΑ ή σε χρόνο που καλύπτεται από υπερωριακή απασχόληση, σε κτίριο, που στεγάζονται υπηρεσίες αυτού, που θα ορίζει ο Πρόεδρος του. Στα μέλη του δεν καταβάλλεται καμία αποζημίωση.

5. Στις αρμοδιότητες του Εποπτικού Συμβουλίου συμπεριλαμβάνεται η αξιολόγηση και ο καθορισμός του βέλτιστου συμφέροντος, ύστερα από την υποβολή αιτιολογημένης πρότασης του επιτρόπου, σε περιπτώσεις που επίκειται η λήψη σοβαρών αποφάσεων για το μέλλον του ασυνόδευτου ανήλικου, όπως ιδίως σε θέματα που άπτονται σοβαρών μη επειγόντων προβλημάτων υγείας (όπως πιθανή μετάβαση ή εγκατάσταση στο εξωτερικό), θρησκευτικών πεποιθήσεων, μεταβολής αστικής κατάστασης, σε περίπτωση που υπάρχει υπόνοια για κακοποίηση, παραμέληση ή εκμετάλλευση του ανήλικου που λαμβάνει χώρα στο κέντρο φιλοξενίας ή ασκείται από συγγενή του που έχει αναλάβει την πραγματική φροντίδα, σε περίπτωση μετεγκατάστασης, σε περιπτώσεις αμφιβολίας για το κατά πόσο η οικογενειακή επανένωση συνάδει με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, σε περίπτωση οικειοθελούς ή μη επιστροφής στη χώρα καταγωγής, καθώς και σε περίπτωση σοβαρής αμφιβολίας ως προς την ανηλικότητα του παιδιού.

6. Οι λεπτομέρειες του τρόπου εργασίας και λειτουργίας του Εποπτικού Συμβουλίου καθορίζονται με Κανονισμό Λειτουργίας, που καταρτίζει το ΔΣ του ΕΚΚΑ και εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Μέχρι την έκδοση του ως άνω Κανονισμού το Εποπτικό Συμβούλιο λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

Άρθρο 20

Διαβίωση του ασυνόδευτου ανήλικου σε τρίτους

1. Ο επίτροπος ασυνόδευτου ανήλικου εμπιστεύεται τη διαβίωση και την πραγματική φροντίδα του ανήλικου σε κατάλληλο κέντρο φιλοξενίας μετά την πράξη τοποθέτησης του ΕΚΚΑ.

2. Ο επίτροπος ασυνόδευτου ανήλικου μπορεί, με την άδεια του εποπτικού συμβουλίου και του αρμόδιου εισαγγελέα, να εμπιστεύεται τη διαβίωση και την πραγματική φροντίδα του ανήλικου σε κατάλληλη μονάδα ημιαυτόνομης διαβίωσης ή σε κατάλληλους αναδόχους γονείς, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

3. Εφόσον ορίστηκε επαγγελματίας επίτροπος, η διαβίωση και πραγματική φροντίδα του ανηλίκου ανατίθεται πάντοτε σε τρίτους, υπό τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 21

Αξιολόγηση και καθορισμός βέλτιστου συμφέροντος ασυνόδευτου ανηλίκου

1. Κάθε απόφαση οποιουδήποτε οργάνου της επιτροπείας λαμβάνεται μετά από αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανηλίκου. Η διάταξη του άρθρου 1647 ΑΚ εφαρμόζεται και για τους ασυνόδευτους ανήλικους. Για τις περιπτώσεις της παρ. 5 του άρθρου 19 του παρόντος, η αξιολόγηση και ο καθορισμός του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου διενεργείται από το Εποπτικό Συμβούλιο Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, κατόπιν υποβολής αιτιολογημένης πρότασης από τον επίτροπο.

2. Οι αποφάσεις της παρ. 1 λαμβάνονται βάσει προτύπων διαδικασιών αξιολόγησης και καθορισμού του βέλτιστου συμφέροντος, τα οποία εκπονούνται από τη Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του ΕΚΚΑ και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της σύμβασης των επαγγελματιών επιτρόπων και μέρος του Κανονισμού Λειτουργίας του Εποπτικού Συμβουλίου.

Άρθρο 22

Συμπληρωματική εφαρμογή του Αστικού Κώδικα

Οι διατάξεις των άρθρων 1589 έως 1654 ΑΚ εφαρμόζονται συμπληρωματικά, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρο 23

Ευθύνη επαγγελματία επιτρόπου

Ο επαγγελματίας επίτροπος ευθύνεται μόνο για πράξεις ή παραλείψεις κατά παράβαση των όρων της σύμβασής του, των εσωτερικών κανονισμών στους οποίους έχει συνομολογήσει και των διατάξεων του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ

Άρθρο 24

Μητρώο Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Το ΕΚΚΑ τηρεί Μητρώο Ασυνόδευτων Ανηλίκων, ως υποκατηγορία του Εθνικού Μητρώου Παιδικής Προστασίας, που τηρείται σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν. 3961/2011 (Α' 97), στο οποίο καταχωρούνται τα στοιχεία όλων των ασυνόδευτων ανηλίκων που διαβιβάζονται σε αυτό από οποιαδήποτε δημόσια αρχή ή τρίτο, με αναφορά στην πηγή καταχώρισης και διαβίβασης κάθε στοιχείου και με υποχρέωση τήρησης της κείμενης νομοθεσίας περί δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Στο Μητρώο Ασυνόδευτων Ανηλίκων τηρούνται τα εξής στοιχεία:

α) Ονοματεπώνυμο ανηλίκου.

β) Φύλο.

γ) Ημερομηνία και τόπος γέννησης.

δ) Εθνικότητα, εθνοτική καταγωγή και γλωσσικές δεξιότητες.

ε) Στοιχεία των γονέων ή ασκούντων τη γονική μέριμνα.

στ) Ημερομηνία εισόδου στη χώρα.

ζ) Ημερομηνία, αριθμός και φορέας ταυτοποίησης.

η) Ημερομηνία παραπομπής στο ΕΚΚΑ και φορέας παραπομπής.

θ) Στοιχεία Επιτρόπου και κάθε μεταβολή του καθεστώτος επιτροπείας και οι λόγοι της μεταβολής.

ι) Ημερομηνία αναχώρησης από τη χώρα, εφόσον είναι γνωστή, ή επιστροφής στη χώρα καταγωγής ή σε άλλη χώρα.

ια) Άδεια παραμονής ή άλλα νομιμοποιητικά έγγραφα.

ιβ) Υποβολή αιτήματος ασύλου, αριθμός υπόθεσης και έκβαση αυτού.

ιγ) Κέντρο φιλοξενίας ή χώρος προσωρινής τοποθέτησης ή στοιχεία αναδόχου γονέα.

ιδ) Ημερομηνίες κατά τις οποίες παραπέμφθηκε και εισήχθη στο κέντρο φιλοξενίας ο ανήλικος, ημερομηνία οριστικής αποχώρησης, καθώς και η αιτία αυτής.

ιε) Επίπεδο εκπαίδευσης.

ιστ) Κατάσταση υγείας και λοιπά στοιχεία κοινωνικού ιστορικού.

ιζ) Πρόσθετη ευαλωτότητα,

ιη) Φωτογραφία.

ιθ) Κάθε διενέργεια αξιολόγησης αναγκών του ασυνόδευτου ανηλίκου, τα αποτελέσματα της έκθεσης αξιολόγησης και τον φορέα διενέργειας.

κ) Ο προσωπικός φάκελος του παιδιού, που περιλαμβάνει τα ατομικά σχέδια και κάθε συνοδευτικό σε αυτά έγγραφο.

3. Όλοι οι αρμόδιοι φορείς, συμπεριλαμβανομένου του επαγγελματία επιτρόπου, υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το ΕΚΚΑ για τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου κατά λόγο αρμοδιότητας και για κάθε μεταβολή αυτών. Η αναγραφή των στοιχείων της περ. ιδ΄ της παρ. 2 γίνεται εντός σαράντα οκτώ (48) ωρών από την παραπομπή του ανηλίκου στο Κέντρο Φιλοξενίας ή την οριστικοποίηση της αποχώρησης αυτού.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ρυθμίζονται λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές του μητρώου ασυνόδευτων ανηλίκων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 25

Μητρώο Επαγγελματιών Επιτρόπων

1. Το ΕΚΚΑ τηρεί Μητρώο Επαγγελματιών Επιτρόπων, στο οποίο τηρούνται τα εξής στοιχεία:

α) Ονοματεπώνυμο Επαγγελματία Επιτρόπου.

β) Επαγγελματική εκπαίδευση και γλωσσικές δεξιότητες.

γ) Στοιχεία επικοινωνίας.

δ) Αντίγραφο Ποινικού Μητρώου δικαστικής χρήσης.

ε) Απόφαση εγγραφής του στο Μητρώο Επαγγελματιών Επιτρόπων.

στ) Γεωγραφική περιφέρεια άσκησης καθηκόντων.

ζ) Αντίγραφο της υπογεγραμμένης σύμβασης εργασίας με το Ε.Κ.Κ.Α..

η) Στοιχεία ασυνόδευτων ανηλίκων, για τους οποίους έχει οριστεί Επαγγελματίας Επίτροπος, και ιστορικό επιτροπείας.

θ) Αναφορές του Επαγγελματία Επιτρόπου, οι οποίες υποβάλλονται στη Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων του άρθρου 27 του παρόντος.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται η διαδικασία υποβολής των στοιχείων και ενημέρωσης των αλλαγών, οι προϋποθέσεις καταστροφής με ευθύνη του υπευθύνου του Μητρώου τυχόν εσφαλμένων στοιχείων, οι τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις του Μητρώου, ζητήματα απευθείας ενημέρωσης και διασύνδεσης των Μητρώων και συγκεκριμένα των άρθρων 24, 25 και 26 του παρόντος, η διαδικασία όχλησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε περίπτωση παράλειψης ενημέρωσης ή πλημμελούς ενημέρωσης από τους υπόχρεους, οργανωτικά και τεχνικά θέματα απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων του παρόντος, όπως δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης, κρυπτογράφηση δεδομένων, ασφάλεια επικοινωνιών, εμπιστευτικότητα, χρήση τεχνικών ανωνυμοποίησης, και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 26

Μητρώο Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Συνιστάται και λειτουργεί Μητρώο Κέντρων Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, το οποίο τηρείται στο ΕΚΚΑ, στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά όλα τα Κέντρα Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων και καταχωρίζονται τα κάτωθι στοιχεία. Συγκεκριμένα:

α) Στοιχεία του ακινήτου, επί του οποίου στεγάζεται το Κέντρο και συγκεκριμένα, το ακριβές εμβαδόν του ακινήτου, η διεύθυνση αυτού, πλήρη στοιχεία του κυρίου του ακινήτου και αναγραφή των τίτλων κυριότητας.

β) Πλήρης καταγραφή των στοιχείων της άδειας λειτουργίας του κάθε Κέντρου, εφόσον υπάρχει.

γ) Περιγραφή της δυναμικότητας φιλοξενίας του κάθε Κέντρου, ήτοι αναφορά στο συγκεκριμένο αριθμό κλινών, που αυτή διαθέτει και αναφορά σε μέγιστο αριθμό ανηλίκων, που δύναται να φιλοξενήσει.

δ) Καταγραφή της ηλικιακής ομάδας, του φύλου και άλλων στοιχείων των ανηλίκων που δύναται να φιλοξενήσει.

ε) Πλήρης καταγραφή της τρέχουσας κατάστασης πληρότητας του Κέντρου Φιλοξενίας με το σύνολο των στοιχείων φιλοξενουμένων ασυνόδευτων ανηλίκων.

στ) Πλήρης καταγραφή των προσώπων που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στο Κέντρο Φιλοξενίας, είτε επ' αμοιβή είτε ως εθελοντές.

ζ) Στοιχεία που αφορούν στη χρηματοδότηση του κάθε Κέντρου Φιλοξενίας.

2. Το ΕΚΚΑ έχει την υποχρέωση αναγραφής των στοιχείων των περ. α' έως δ' της παρ. 1 στο Μητρώο, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης εκ μέρους των υπευθύνων του Κέντρου Φιλοξενίας, ώστε αυτό να λειτουργήσει ως Κέντρο Φιλοξενίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων.

3. Υπεύθυνος επεξεργασίας του Μητρώου είναι ο Πρόεδρος του ΔΣ του ΕΚΚΑ, ενώ με απόφαση του ΔΣ του ΕΚΚΑ ορίζονται οι εξουσιοδοτημένοι χρήστες.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής, υποβολής των στοιχείων και ενημέρωσης των αλλαγών, οι προϋποθέσεις καταστροφής με ευθύνη του υπευθύνου του Μητρώου τυχόν εσφαλμένων στοιχείων, οι τεχνικές και λειτουργικές απαιτήσεις του Μητρώου, ζητήματα απευθείας ενημέρωσης και διασύνδεσης των Μητρώων και συγκεκριμένα των άρθρων 25 και 26 του παρόντος, η διαδικασία όχλησης από τις αρμόδιες υπηρεσίες σε περίπτωση παράλειψης ενημέρωσης ή πλημμελούς ενημέρωσης από τους υπόχρεους, οργανωτικά και τεχνικά θέματα απορρήτου και πολιτικής ασφάλειας της επεξεργασίας των δεδομένων του παρόντος, όπως δικαίωμα πρόσβασης και χρήσης, περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπεται η πρόσβαση, για ποιο σκοπό και υπό ποιους όρους, κρυπτογράφηση δεδομένων, ασφάλεια επικοινωνιών, εμπιστευτικότητα, χρήση τεχνικών ανωνυμοποίησης, και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 27

Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων

1. Συστήνεται Διεύθυνση Προστασίας Ασυνόδευτων Ανηλίκων στο ΕΚΚΑ, η οποία αποτελείται από τα εξής Τμήματα:

α) Τμήμα συντονισμού, υποστήριξης και αξιολόγησης επαγγελματιών επιτρόπων ασυνόδευτων ανηλίκων.

β) Τμήμα διαχείρισης αιτημάτων στέγασης ασυνόδευτων ανηλίκων.

γ) Τμήμα αξιολόγησης και εποπτείας κέντρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων.

2. Οι αρμοδιότητες της ανωτέρω Διεύθυνσης είναι οι εξής:

α) Η τήρηση των Μητρώων των άρθρων 24, 25 και 26 του παρόντος.

β) Η μέριμνα για την υλοποίηση της διαδικασίας επιλογής των επαγγελματιών επιτρόπων, που εγγράφονται στο σχετικό Μητρώο.

γ) Η κατάρτιση και διαρκής επιμόρφωση των επαγγελματιών επιτρόπων σε συνεργασία με άλλους φορείς.

δ) Ο συντονισμός και παρακολούθηση της διαδικασίας ορισμού και αντικατάστασης επαγγελματιών επιτρόπων, μέσω του αρμόδιου εισαγγελέα.

ε) Η παρακολούθηση, υποστήριξη και τακτική αξιολόγηση του έργου των επαγγελματιών επιτρόπων μέσω των αναφορών που υποβάλλουν οι ίδιοι, καθώς και μέσω διενέργειας επιτόπιων ελέγχων και ακροάσεων στα κέντρα φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων.

στ) Η υποστήριξη του έργου του Εποπτικού Συμβουλίου του άρθρου 19 με την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων.

ζ) Η μέριμνα για την εξασφάλιση του δικαιώματος των υπό επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων να εκφράζουν την άποψή τους για τις ενέργειες του Επιτρόπου και να αξιολογούν τη συνεργασία τους μαζί του στο πλαίσιο του άρθρου 1647 ΑΚ.

η) Η διαχείριση των αιτημάτων στέγασης ασυνόδευτων ανηλίκων, η προτεραιοποίησή τους με κριτήρια ευαλωτότητας και ο συντονισμός των ενεργειών μετάβασης, τοποθέτησης και φιλοξενίας τους σε κατάλληλα διαμορφωμένα κέντρα φιλοξενίας που λειτουργούν συνεργαζόμενοι κρατικοί και μη φορείς.

θ) Ο έλεγχος της εφαρμογής των προδιαγραφών λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ι) Η παρακολούθηση και τακτική αξιολόγηση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τα κέντρα φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων.

ια) Η μέριμνα για την βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών των κέντρων φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων μέσω της συστηματικής διερεύνησης των δυσκολιών που παρουσιάζονται και την παροχή διαρκούς εκπαίδευσης και υποστήριξης του προσωπικού τους.

Άρθρο 28

Διαδικασία επιλογής επαγγελματιών επιτρόπων

1. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή στο Μητρώο απευθύνεται κατά προτεραιότητα σε επαγγελματίες με την ειδικότητα των κοινωνικών λειτουργών ή ψυχολόγων ή κοινωνιολόγων. Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τη γεωγραφική κατανομή των επαγγελματιών επιτρόπων ανά εισαγγελία πρωτοδικών, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικότερες ανάγκες ανάλογα με τον αριθμό ασυνόδευτων ανηλίκων στην εκάστοτε περιφέρεια.

2. Τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα που πρέπει να πληρούνται για την επιλογή ενός προσώπου ως επαγγελματία επιτρόπου, όπως ενδεικτικά η επαγγελματική εκπαίδευση και οι γλωσσικές δεξιότητες, τα κωλύματα, ο καθορισμός αριθμού ασυνόδευτων ανηλίκων ανά επαγγελματία επίτροπο, οι τεχνικές λεπτομέρειες εκπαίδευσης, διαρκούς επιμόρφωσής τους καθώς και της τακτικής αξιολόγησής τους, το είδος, οι όροι, το περιεχόμενο της σύμβασης, η αμοιβή τους και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Άρθρο 29

Αναστολή, παύση και λήξη επιτροπείας

1. Η επιτροπεία αναστέλλεται με την υποβολή δήλωσης εξαφάνισης του ασυνόδευτου ανηλίκου ενώπιον των αρμόδιων αρχών και μέχρι την εύρεση του ανηλίκου ή την με οποιοδήποτε τρόπο λήξη της επιτροπείας.
2. Η επιτροπεία λήγει πλην των περιπτώσεων που ορίζονται στον Αστικό Κώδικα και με την με οποιονδήποτε τρόπο αναχώρηση του ασυνόδευτου ανηλίκου από τη χώρα.
3. Οι διατάξεις των άρθρων 1650 και 1651 ΑΚ εφαρμόζονται και στην επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων με την έκδοση πράξης του αρμόδιου εισαγγελέα.

Άρθρο 30

Διαγραφή από το Μητρώο Επαγγελματιών Επιτρόπων

Η διαγραφή από το Μητρώο Επαγγελματιών Επιτρόπων του άρθρου 25 πραγματοποιείται με απόφαση του Προέδρου του ΕΚΚΑ, κατόπιν εισήγησης της Διεύθυνσης Επιτροπείας Ασυνόδευτων Ανηλίκων, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) Μετά από αίτημα του επαγγελματία επιτρόπου.
- β) Σε περίπτωση απώλειας της δικαιοπρακτικής ικανότητας ή θανάτου του επιτρόπου.
- γ) Σε περίπτωση καταδίκης ή άσκησης ποινικής δίωξης για κακούργημα, καθώς και για τα αδικήματα εκείνα που επισύρουν έκπτωση από τη γονική μέριμνα, σύμφωνα με το άρθρο 1537 ΑΚ, ιδίως για κακοποίηση ή παραμέληση ανηλίκου, για το αδίκημα της πορνογραφίας ανηλίκων, μαστροπείας, σωματεμπορίας, ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής, αποπλάνησης παιδιών, καθώς και για όσα προβλέπονται από τη νομοθεσία για τα ναρκωτικά ή την εμπορία οργάνων.
- δ) Σε περίπτωση σοβαρής πλημμέλειας κατά την άσκηση των καθηκόντων του επιτρόπου, κατά παράβαση των όρων της σύμβασης και των διατάξεων του παρόντος.

Άρθρο 31

Καταργούμενες διατάξεις

Η παρ. 1 του άρθρου 19 του π.δ. 220/2007 (Α' 251) καταργείται.

Άρθρο 32

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος Μέρους αρχίζει από την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στα άρθρα 19, 24, 25, 26 και 28.

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 33

Επίδομα αφερεγγυότητας ΟΑΕΔ

1. Η περ. δ΄ της παρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 1836/1989 (Α΄ 79) αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) κάθε εργοδότης, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που η επιχείρησή του τέθηκε κατά το νόμο σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας, πέραν της περ. α΄, που οδηγεί σε απαλλοτρίωση της περιουσίας του εργοδότη για την ικανοποίηση των πιστωτών του.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 1/1990 (Α΄ 1) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σκοπός του "Λογαριασμού προστασίας εργαζομένων από την αφερεγγυότητα του εργοδότη" είναι η πληρωμή ανεξόφλητων, λόγω αφερεγγυότητας του εργοδότη, αποδοχών μέχρι τριών (3) μηνών, που προέρχονται από σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας και εμπίπτουν στο χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, που προηγείται της υποβολής της αίτησης ή της δήλωσης για κήρυξη της πτώχευσης, εφόσον εκδοθεί απόφαση που κηρύσσει τον εργοδότη σε πτώχευση ή διαπιστωθεί ότι η επιχείρηση έκλεισε οριστικά και ότι λόγω ανεπάρκειας του ενεργητικού δεν δικαιολογείται η έναρξη διαδικασίας πτωχεύσεως, ή από τη δημοσίευση της προβλεπόμενης, από τη νομοθεσία ιδιωτικής ασφάλισης, υπουργικής απόφασης περί ασφαλιστικής εκκαθάρισης, ή από τη δημοσίευση της απόφασης, με την οποία ο εργοδότης τίθεται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας, πέραν της πτώχευσης, που οδηγεί σε απαλλοτρίωση της περιουσίας του για την ικανοποίηση των πιστωτών του.»

3. Η περ. δ΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του π.δ. 1/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) η επιχείρησή του τέθηκε κατά το νόμο σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας, πέραν της περ. α΄, που οδηγεί σε απαλλοτρίωση της περιουσίας του για την ικανοποίηση των πιστωτών του.»

4. Η παρ. 4 του άρθρου 5 του π.δ. 1/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Το δικαίωμα για πληρωμή ανεξόφλητων αποδοχών στον εργαζόμενο από τον "Λογαριασμό προστασίας εργαζομένων από την αφερεγγυότητα του εργοδότη" ασκείται με έγγραφη αίτηση του εργαζομένου προς την αρμόδια, σύμφωνα με την παρ. 1, Υπηρεσία του ΟΑΕΔ, το αργότερο μέσα σε ένα εξάμηνο από τη δημοσίευση της απόφασης για την κήρυξη του εργοδότη σε κατάσταση πτώχευσης, ή από τη δημοσίευση της προβλεπόμενης από τη νομοθεσία Ιδιωτικής Ασφάλισης Υπουργικής απόφασης περί ασφαλιστικής εκκαθάρισης, ή από τη δημοσίευση της απόφασης με την οποία ο εργοδότης τίθεται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας, πέραν της πτώχευσης, που οδηγεί σε απαλλοτρίωση της περιουσίας του για την ικανοποίηση των πιστωτών του.»

5. Η περ. α΄ της παρ. 5 του άρθρου 5α του π.δ. 1/1990 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Την απόφαση της αρχής του κράτους - μέλους με την οποία ο εργοδότης κηρύχθηκε σε κατάσταση πτώχευσης, ή με την οποία διαπιστώθηκε ότι η επιχείρηση ή εγκατάστασή του έκλεισε οριστικά και ότι η ανεπάρκεια των διαθέσιμων ενεργητικών στοιχείων δεν δικαιολογεί την έναρξη της διαδικασίας, ή με την οποία τέθηκε σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας, πέραν της πτώχευσης, που οδηγεί σε απαλλοτρίωση της περιουσίας του εργοδότη για την ικανοποίηση των πιστωτών του, από την οποία προκύπτουν οι ανεξόφλητες απαιτήσεις που αναγγέλθηκαν, τυχόν, προς επαλήθευση ή ικανοποίηση.»

Άρθρο 34

Επίδομα ανεργίας συμμετεχόντων σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης

1. Η παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4144/2013 (Α΄ 88) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Άνεργοι εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, που συμμετέχουν ή θα συμμετάσχουν σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης, παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ και ο χρόνος εκπαίδευσής τους ή επαγγελματικής κατάρτισής τους μετράται ως χρόνος ανεργίας εφόσον:

α) είναι εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων τουλάχιστον για τέσσερις (4) μήνες κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο πριν από την έναρξη του προγράμματος,

β) δηλώσουν τα στοιχεία του προγράμματος αυτού στον ΟΑΕΔ το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών μετά την πρώτη ανανέωση του δελτίου ανεργίας από την έναρξη του προγράμματος ή κατά την πρώτη μετά την έναρξη του προγράμματος αυτοπρόσωπη παρουσία τους στην αρμόδια Υπηρεσία ΚΠΑ2, και

γ) έχουν παρέλθει τουλάχιστον δύο (2) ημερολογιακά έτη από το πέρας τυχόν προηγούμενης συμμετοχής τους σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους ή της επαγγελματικής κατάρτισής τους, έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους λοιπούς εγγεγραμμένους στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.»

2. Όσοι μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος διαγράφηκαν από τα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ, είτε επειδή δεν πληρούσαν την προϋπόθεση της περ. α΄ της παρ. 2 του άρθρου 30 του ν. 4144/2013 είτε επειδή δεν τήρησαν την προϋπόθεση της περ. β΄ της ίδιας παραγράφου, μπορούν να υποβάλουν εντός ενενήντα (90) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αίτηση επανεγγραφής στα μητρώα του ΟΑΕΔ, για την αποκατάσταση της συνέχειας της κατάστασης ανεργίας τους από την ανωτέρω διαγραφή και τη συνέχιση της καταβολής του τυχόν δικαιούμενου επιδόματος ανεργίας, αναδρομικά από την ημερομηνία διαγραφής.

3. Όσοι από τους αναφερόμενους στην προηγούμενη παράγραφο, μετά τη διαγραφή τους από τα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ και πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, επανεγγράφηκαν ως νέοι άνεργοι, μπορούν να υποβάλουν εντός ενενήντα (90) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος, αίτηση για την αποκατάσταση της συνέχειας της κατάστασης ανεργίας τους από την ανωτέρω διαγραφή και τη συνέχιση της καταβολής του τυχόν δικαιούμενου επιδόματος ανεργίας, αναδρομικά από την ημερομηνία διαγραφής.

4. Αν για κάποιον από τους αναφερόμενους στις παρ. 2 και 3, μεταξύ της ως άνω διαγραφής του και της αίτησής του, συνέτρεξε και έτερος λόγος διαγραφής του, η αποκατάσταση της συνέχειας της κατάστασης ανεργίας του και η καταβολή τυχόν δικαιούμενου επιδόματος ανεργίας από την ημερομηνία της κατά την παρ. 2 διαγραφής του, μπορεί να εκταθεί μέχρι το χρονικό σημείο που προέκυψε ο λόγος αυτός. Περαιτέρω αιτήματα συνέχισης της κατάστασης ανεργίας του, εξετάζονται από τον ΟΑΕΔ κατά την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 35

Τροποποίηση του άρθρου 74 του ν. 3746/2009 (Α΄ 27)

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 74 του ν. 3746/2009 (Α΄ 27) προστίθεται περ. γ΄ ως εξής:

«γ. Η εφάπαξ οικονομική ενίσχυση της περ. β΄ είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη Φορολογική Διοίκηση και το υπόλοιπο Δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια για την καταβολή οποιασδήποτε παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.»

Άρθρο 36

Παραχώρηση ακινήτων ΟΑΕΔ

Η παρ. 6 του άρθρου 22 του ν. 4315/2014 (Α΄ 269) αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Επιτρέπεται η παραχώρηση κατά χρήση ακινήτων ιδιοκτησίας του ΟΑΕΔ σε Υπηρεσίες του Δημοσίου, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, σε νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα,

σε λοιπά νομικά πρόσωπα κοινωφελούς ή ανθρωπιστικού χαρακτήρα προς χρήση που θα εξυπηρετεί δημόσιο ή κοινωφελή σκοπό, σε φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, καθώς και σε δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις. Η παραχώρηση της χρήσης πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ. Με την ως άνω απόφαση καθορίζονται η διάρκεια της παραχώρησης της χρήσης, οι υποχρεώσεις του φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση, το τυχόν αντάλλαγμα, η δικαιούμενη επιφάνεια για τις δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Οι δαπάνες διαμόρφωσης, συντήρησης, λειτουργίας, έκδοσης πολεοδομικών ή άλλων αδειών κλπ. βαρύνουν τον φορέα προς τον οποίο γίνεται η παραχώρηση. Ειδικά σε περίπτωση μίσθωσης, οι σχετικές δαπάνες μπορούν να συμψηφίζονται με το μηνιαίο μίσθωμα, κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΑΕΔ.»

Άρθρο 37

Παραχώρηση ακινήτων για πολιτιστικές και λοιπές χρήσεις

Ακίνητα που ανήκουν σε φορείς που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορούν να παραχωρούνται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα για πολιτιστικές ή άλλες εκδηλώσεις, δράσεις και ενέργειες συμβατές με το χαρακτήρα των ακινήτων. Η παραχώρηση της χρήσης πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδιοκτήτη φορέα. Με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου καθορίζονται η διάρκεια της παραχώρησης, οι υποχρεώσεις του προσώπου προς το οποίο γίνεται η παραχώρηση, το τυχόν αντάλλαγμα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Οι δαπάνες διαμόρφωσης, συντήρησης, λειτουργίας, έκδοσης πολεοδομικών ή άλλων αδειών κλπ. βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο προς το οποίο γίνεται η παραχώρηση.

Άρθρο 38

Ελεύθεροι χώροι οικισμών τ. ΟΕΚ

Η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 4430/2016 (Α' 205) εφαρμόζεται αναλόγως και στην περίπτωση των ελεύθερων χώρων οικισμών του τέως Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) και ήδη του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), που είναι σε κοινή χρήση.

Άρθρο 39

Επιχορήγηση κλάδου ανεργίας - στράτευσης ΟΑΕΔ

1. Η παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 1545/1985 (Α' 91) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ο ΟΑΕΔ επιχορηγείται κατ' έτος από τον Κρατικό Προϋπολογισμό για την ενίσχυση του κλάδου Ανεργίας - Στράτευσης.»

2. Ως επιχορηγήσεις του κλάδου Ανεργίας - Στράτευσης, κατά την παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 1545/1985, που έχουν ήδη εκταμιευθεί από το 2004 μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, θεωρούνται τα ποσά που είχαν εγγραφεί κατ' έτος στον Κρατικό Προϋπολογισμό για την ενίσχυση του κλάδου και αποδόθηκαν στον ΟΑΕΔ.

Άρθρο 40

Ηλεκτρονική κοινοποίηση εγγράφων και πράξεων του ΣΕΠΕ

Το άρθρο 27 του ν. 3996/2011 (Α' 170) αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η κοινοποίηση κάθε είδους διοικητικής πράξης και εγγράφου που εκδίδεται από όλα τα όργανα και τις Υπηρεσίες του ΣΕΠΕ πραγματοποιείται μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του ΣΕΠΕ (ΟΠΣ - ΣΕΠΕ), με ανάρτηση στον προσωπικό λογαριασμό του αποδέκτη και παράλληλη αποστολή ειδοποίησης στο ηλεκτρονικό του ταχυδρομείο.

2. Οι ανωτέρω πράξεις και έγγραφα θεωρείται ότι έχουν νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα (10) ημερών από την επόμενη ημέρα της ημερομηνίας ανάρτησης και αποστολής ειδοποίησης στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, της προθεσμίας αυτής αρχομένης από οποιαδήποτε ενέργεια (ανάρτηση ή ηλεκτρονική ειδοποίηση) λάβει χώρα τελευταία, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής του κοινοποιούμενου εγγράφου ή της κοινοποιούμενης πράξης.

3. Η κοινοποίηση συνοδεύεται από έκδοση εκτυπώσιμης ηλεκτρονικής βεβαίωσης ολοκλήρωσής της, στην οποία αναγράφονται η ημερομηνία και η ώρα κοινοποίησης, ο αριθμός πρωτοκόλλου της βεβαίωσης κοινοποίησης, η επωνυμία ή το ονοματεπώνυμο και ο Αριθμός Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) του εργοδότη καθώς και το είδος, ο αριθμός πρωτοκόλλου, η ημερομηνία και το όργανο έκδοσης της κοινοποιούμενης πράξης ή του κοινοποιούμενου εγγράφου. Η ηλεκτρονική βεβαίωση ολοκλήρωσης αρχειοθετείται στον προσωπικό λογαριασμό του χρήστη και στο φάκελο («προφίλ») του εργοδότη που τηρείται στο ΟΠΣ - ΣΕΠΕ.

4. Οι αποδέκτες των πράξεων και των εγγράφων δεν μπορούν να επικαλούνται έναντι των οργάνων και των Υπηρεσιών του ΣΕΠΕ οποιαδήποτε μεταβολή της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την οποία δεν έχουν δηλώσει μέσω του ΟΠΣ - ΣΕΠΕ και μέχρι το χρόνο ενημέρωσης της μεταβολής αυτής.

5. Υπό την επιφύλαξη της προηγούμενης παραγράφου, όταν για οποιοδήποτε λόγο δεν είναι δυνατή η κοινοποίηση μέσω του ΟΠΣ - ΣΕΠΕ, αυτή πραγματοποιείται με κάθε πρόσφορο τρόπο, όπως ιδίως με αποστολή με συστημένη επιστολή ή επίδοση με δικαστικό επιμελητή.»

Άρθρο 41

Αναγνώριση Συνδέσμου Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος ως ισότιμου κοινωνικού εταίρου

1. Ο Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ) συμμετέχει με εκπρόσωπό του σε όλα τα διοικητικά συμβούλια και συλλογικά όργανα και τις εκπροσωπήσεις της χώρας στο εσωτερικό και εξωτερικό, όπου προβλέπεται συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.
2. Στις περιπτώσεις που η εκπροσώπηση των κοινωνικών εταίρων δεν προβλέπεται από κοινού, προστίθεται, αντιστοίχως, ένας εκπρόσωπος του ΣΒΒΕ και ένας εκπρόσωπος της ΓΣΕΕ. Στις περιπτώσεις αυτές, η τρέχουσα δαπάνη λειτουργίας του οικείου συλλογικού οργάνου παραμένει ως έχει, επιμεριζόμενου του συνολικού ποσού αποζημίωσης των μελών του και στους προστιθέμενους ως άνω εκπροσώπους.
3. Για τη διεύρυνση των συλλογικών οργάνων, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2, απαιτείται η προηγούμενη έκδοση απόφασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού.
4. Μέχρι την έκδοση της απόφασης της παρ. 3, τα συλλογικά όργανα συνεχίζουν να λειτουργούν νόμιμα ως έχουν.

Άρθρο 42

Καθορισμός της 26ης Δεκεμβρίου ως ημέρας υποχρεωτικής αργίας

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του β.δ. 748/1966 (Α' 179) προστίθεται περ. ε' ως εξής:
«ε) Η 26η Δεκεμβρίου.»
2. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν.δ. 3755/1957 (Α' 182) προστίθεται η φράση «και ζ) η της 26ης Δεκεμβρίου».
3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η υπ' αριθμ. 59635/1063/13.12.2017 απόφαση της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Β' 4487).

Άρθρο 43

Κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία

1. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4430/2016 (Α' 205) καταργείται.

2. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 11 του ν. 4430/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε κάθε περίπτωση το επιβληθέν πρόστιμο δε μπορεί να είναι μικρότερο των διακοσίων (200) ευρώ και μεγαλύτερο των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.»

3. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4430/2016 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Μέλη των Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων μπορούν να γίνουν ενήλικα φυσικά πρόσωπα, χωρίς να απαιτείται να έχουν την ικανότητα για δικαιοπραξία, κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 1667/1986 (Α' 196).»

4. Η περ. β' της παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 4430/2016 αντικαθίσταται από τότε που ίσχυσε ως εξής:

«β. Ως προς τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, τα μέλη του Συνεταιρισμού Εργαζομένων υπάγονται στην ασφάλιση του ΟΑΕΕ, για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη, και από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ.

Τα ανωτέρω πρόσωπα καταβάλλουν μέχρι 31.12.2016, για τους ανωτέρω κλάδους ασφάλισης, τις προβλεπόμενες για τον ΟΑΕΕ ασφαλιστικές εισφορές.

Από 1.1.2017 καταβάλλουν τις ασφαλιστικές εισφορές που προβλέπονται από τις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 39 και την παρ. 2 του άρθρου 41 του ν.4387/2016 (Α' 85) για τους ασφαλισμένους που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα και υπάγονται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ βάσει των σχετικών διατάξεων του τέως ΟΑΕΕ.

Μέλη του Συνεταιρισμού που ασκούν για λογαριασμό αυτού τεχνικές ή οικοδομικές εργασίες, για την άσκηση των οποίων υπάγονται στις ειδικές διατάξεις του ΣΤ' Κεφαλαίου του Κανονισμού Ασφάλισης του τέως ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, υπάγονται στην ασφάλιση του τέως ΙΚΑ - ΕΤΑΜ για κύρια ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη και του τέως ΕΤΕΑΜ για επικουρική ασφάλιση, και από 1.1.2017 στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ.

Αν τα μέλη του Συνεταιρισμού ασκούν παράλληλα και άλλη επαγγελματική δραστηριότητα, μέχρι 31.12.2016 έχουν εφαρμογή οι σχετικές γενικές, ειδικές ή καταστατικές διατάξεις των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης, στους οποίους υπάγονται για την ασκούμενη επαγγελματική τους δραστηριότητα, καθώς και οι διατάξεις του άρθρου 39 του ν. 2084/1992 (Α' 165) για τα μέλη του Συνεταιρισμού που έχουν υπαχθεί στην κοινωνική ασφάλιση μετά την 1η.1.1993 (νέοι ασφαλισμένοι). Από 1.1.2017 έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.»

5. Εάν από την εφαρμογή της παρ. 4 προκύψουν οφειλές των ασφαλισμένων και των εργοδοτών, αυτές δεν επιβαρύνονται με προσαυξήσεις και τυχόν πρόστιμα, εφόσον εξοφληθούν εντός εξαμήνου από την έναρξη

ισχύος του παρόντος. Εάν δεν εξοφληθούν εντός της εξαμήνης προθεσμίας, επιβαρύνονται με προσαυξήσεις μετά τη λήξη αυτής.

Άρθρο 44

Αξιοποίηση ακινήτων του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για κοινωφελείς και ανθρωπιστικούς σκοπούς

1. Η παρ. 3 του άρθρου 47 του ν. 4386/2016 (Α' 83) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η αξιοποίηση (εκμίσθωση, εκποίηση, παραχώρηση με ή άνευ ανταλλάγματος κλπ) και διαχείριση της ακίνητης περιουσίας των παρ. 1 και 2 του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θέτει τους όρους της αξιοποίησης, μετά από πρόταση του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η ακίνητη περιουσία δύναται να παραχωρείται προς χρήση σε Υπηρεσίες του Δημοσίου, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα προς υλοποίηση έργων ή προγραμμάτων κοινωφελούς ή προνοιακού χαρακτήρα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, δύνανται να καθορίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία και τα προσκομιζόμενα έγγραφα που συνοδεύουν τα αιτήματα στις περιπτώσεις παραχώρησης ή εν γένει αξιοποίησης της περιουσίας, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

2. Το τρίτο εδάφιο της περ. β' της παρ. 29 του άρθρου 9 του ν. 4052/2012 (Α' 41) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η αξιοποίηση (ιδίως εκμίσθωση, εκποίηση, παραχώρηση με ή άνευ ανταλλάγματος κλπ) και διαχείριση της ως άνω κινητής και ακίνητης περιουσίας πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θέτει τους όρους της αξιοποίησης, μετά από πρόταση του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η ακίνητη περιουσία δύναται να παραχωρείται προς χρήση σε Υπηρεσίες του Δημοσίου, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα προς υλοποίηση έργων ή προγραμμάτων κοινωφελούς ή προνοιακού χαρακτήρα. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού, δύνανται να καθορίζονται θέματα σχετικά με τη διαδικασία και τα προσκομιζόμενα έγγραφα που συνοδεύουν τα αιτήματα στις περιπτώσεις παραχώρησης, διάθεσης, εκποίησης ή εν γένει αξιοποίησης της περιουσίας, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται η παρ. 2 του άρθρου 6 της υπ' αριθμ. ΔΕ/727/22.9.1992 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 578).

Άρθρο 45

Συμβάσεις με φορείς παροχής συγκοινωνιακού έργου

Η ισχύς των συμβάσεων που υπογράφονται μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των φορέων παροχής συγκοινωνιακού έργου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 30 του ν. 4313/2014 (Α' 261), του άρθρου 6 του ν. 3920/2011 (Α' 33), του άρθρου 10 του ν. 2963/2001 (Α' 268), των άρθρων 22 έως 25 του ν. 2072/1992 (Α' 125) και του άρθρου 10 του ν. 1910/1944 (Α' 229), για τη δωρεάν ή με μειωμένο κόμιστρο μετακίνηση ειδικών κατηγοριών πληθυσμού, καθώς και των υπουργικών αποφάσεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των ανωτέρω διατάξεων, άρχεται την 1η Ιανουαρίου του έτους υπογραφής τους, ανεξαρτήτως της ημερομηνίας υπογραφής των συμβάσεων και έκδοσης των υπουργικών αποφάσεων, αντιστοίχως.

Άρθρο 46

Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης

1. Το πρώτο εδάφιο της περ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 (Α' 94) αντικαθίσταται ως εξής:
«γ. Άστεγοι: τα άτομα που διαβιούν στο δρόμο ή σε ακατάλληλα καταλύματα, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν καταγραφεί από τις κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων ή των Κέντρων Κοινότητας ή κάνουν χρήση Υπνωτηρίων που λειτουργούν στους Δήμους, δύναται να είναι δικαιούχοι του προγράμματος.»
2. Το όγδοο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:
«Το δηλούμενο εισόδημα δεν περιλαμβάνει το επίδομα αναδοχής της διάταξης του άρθρου 9 του ν. 2082/1992 (Α' 158), τα μη ανταποδοτικά επιδόματα αναπηρίας που χορηγούνται από το κράτος, την οικονομική ενίσχυση που χορηγείται στην περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 57/1973 (Α' 149) σε όσους περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης συνεπεία θεομηνίας και λοιπών φυσικών καταστροφών, καθώς και το επίδομα που καταβάλλεται σε ανέργους δυνάμει της παρ. 5 του άρθρου 30 του ν. 4144/2013 (Α' 88).
3. Η παρ. 3 του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:
«3. Αρμόδιες υπηρεσίες για την υλοποίηση του Κ.Ε.Α. είναι οι εξής:
α) η Διεύθυνση Καταπολέμησης της Φτώχειας της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
β) η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης,
γ) ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.),

- δ) η Διεύθυνση Λογαριασμών του Δημοσίου του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.),
- ε) η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) του Υπουργείου Οικονομικών,
- στ) η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.),
- ζ) η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.), του ν. 3607/2007 (Α' 245),
- η) οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ Βαθμού (Δήμοι),
- θ) τα Κέντρα Κοινότητας,
- ι) το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (Ε.Ι.Ε.Α.Δ.) του άρθρου 88 του ν. 3996/2011 (Α' 170),
- ια) ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) και
- ιβ) το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Κ.Δ.Δ.Α.).

Η διαχείριση των δαπανών, που θα διατεθούν για την Τεχνική Συνδρομή υλοποίησης του Προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης», δύναται να ανατεθεί από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε φορείς υλοποίησης, κατόπιν σύναψης προγραμματικών συμβάσεων.»

4. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης είναι αφορολόγητο, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, δεν κατάσχεται ούτε συμψηφίζεται με ήδη βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο ή πιστωτικά ιδρύματα και δεν υπολογίζεται στα εισοδηματικά όρια και στον τρόπο υπολογισμού του ποσού για την καταβολή οποιασδήποτε άλλης παροχής κοινωνικού ή προνοιακού χαρακτήρα.»

5. Η παρ. 6 του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Οικονομικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθώς και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σε περίπτωση αρμοδιότητάς του, ρυθμίζονται ο καθορισμός των δικαιούχων, βάσει κριτηρίων εισοδήματος, περιουσίας και διαμονής, η βάση και ο τρόπος υπολογισμού, καθώς και το ύψος του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης για κάθε ωφελούμενη μονάδα, οι αρμοδιότητες των οργάνων της παρ. 3 του παρόντος άρθρου για την υλοποίηση του Προγράμματος, οι εξαιρέσεις υπαγωγής στο Πρόγραμμα, οι υποχρεώσεις των δικαιούχων, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής της εισοδηματικής ενίσχυσης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και η διαδικασία ένταξης στο Πρόγραμμα, οι προϋποθέσεις αναστολής και ανάκλησης της πράξης έγκρισης του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης και οι επιπτώσεις αυτών, οι όροι και οι προϋποθέσεις της

διοικητικής διαδικασίας επίλυσης των σχετικών διαφορών, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα λεπτομερειακού ή τεχνικού χαρακτήρα.»

Άρθρο 47

Κοινωνική προστασία πολιτών τρίτων χωρών

Στην παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 4251/2014 (Α΄ 80) προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του ν.δ. 162/1973 (Α΄ 227, διόρθωση σφαλμάτων Α΄ 298), του άρθρου 22 του ν. 2646/1998 (Α΄ 236), καθώς και οι κανονιστικές αποφάσεις που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση αυτών, εφαρμόζονται και στους πολίτες τρίτων χωρών, στους οποίους χορηγείται άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους.»

Άρθρο 48

Κοινωνικές πολιτικές από τα έσοδα του πρωτοχρονιάτικου λαχείου

1. Στο άρθρο τρίτο του ν. 4183/2013 (Α΄ 186) διαγράφεται η φράση «και (γ)»

2. Στο άρθρο τρίτο του ν. 4183/2013 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών καθορίζεται η διάθεση, διαχείριση και κατανομή των καθαρών εσόδων του Ειδικού Κρατικού (Πρωτοχρονιάτικου) Λαχείου Κοινωνικής Αντίληψης για κοινωνικές πολιτικές σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 11.1(γ) της Σύμβασης Παραχώρησης που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος εδαφίου.»

Άρθρο 49

Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης

1. Η παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3106/2003 (Α΄ 30) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η θεσμική αποστολή του Ε.Κ.Κ.Α. είναι:

α) η αποτελεσματική αντιμετώπιση καταστάσεων κοινωνικής ανάγκης, κοινωνικού αποκλεισμού και κρίσεων, με την ανάπτυξη ποιοτικών, καινοτόμων και εξειδικευμένων δράσεων, τη διάχυση αυτών στο σύστημα κοινωνικής αλληλεγγύης, την ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής προστασίας με τη συμμετοχή φορέων και ατόμων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και συμμετοχή σε σχετικά εθνικά και διεθνή δίκτυα κοινωνικών και επιστημονικών φορέων και συντονισμό του υφιστάμενου δικτύου παροχής υπηρεσιών.

β) η γνωμοδότηση για θέματα κοινωνικής πολιτικής που παραπέμπονται σε αυτό από το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και η εισήγηση μέτρων για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των υπηρεσιών που παρέχονται από τους φορείς κοινωνικής φροντίδας.

Σκοπός του Ε.Κ.Κ.Α. είναι η παροχή προστασίας και ψυχοκοινωνικής στήριξης, καθώς και ο συντονισμός του δικτύου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης σε άτομα, οικογένειες και πληθυσμιακές ομάδες που περιέρχονται σε κατάσταση κοινωνικής ανάγκης ή απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό. Ως άτομα ή ομάδες που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό νοούνται οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού και εν γένει αυτές που έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση σε κοινωνικά και δημόσια αγαθά και δυσκολεύονται ή αδυνατούν σε πολλά επίπεδα και σε διάφορους τομείς να έχουν ποιότητα ζωής.»

2. Η παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3106/2003 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το Ε.Κ.Κ.Α. διοικείται από ενδεκαμελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), με ισάριθμα αναπληρωματικά μέλη, και αποτελείται από:

α) έξι (6) καταξιωμένα και αναγνωρισμένα πρόσωπα που δύνανται να επιλέγονται ιδίως από τον χώρο της κοινωνικής φροντίδας, της ακαδημαϊκής κοινότητας, της διοίκησης, των μέσων ενημέρωσης και μπορούν με τις γνώσεις και την πείρα τους να συμβάλουν αποτελεσματικά στην επίτευξη των σκοπών του,

β) έναν (1) εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Δημόσιων Νοσοκομείων (ΠΟΕΔΗΝ) που προτείνεται από το Δ.Σ. αυτής,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.), που προτείνεται από το Δ.Σ. αυτού,

δ) έναν (1) εκλεγμένο εκπρόσωπο των εργαζομένων στο Ε.Κ.Κ.Α.,

ε) έναν (1) εκπρόσωπο της ΗΔΙΚΑ Α.Ε., που προτείνεται από το Δ.Σ. αυτής, και

στ) έναν (1) εκπρόσωπο της ΕΣΑΜΕΑ, που προτείνεται από το Δ.Σ. αυτής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Κ.Κ.Α., που συγκροτήθηκε δυνάμει των υπ' αριθμ. 10878/2833/2016 (ΥΟΔΔ 307) και 17898/5662/2017 (ΥΟΔΔ 259) αποφάσεων του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, συνεχίζει να λειτουργεί και να ασκεί τις αρμοδιότητες του μέχρι την έκδοση του οργανισμού του, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν. 4178/2013 (Α' 174).»

Άρθρο 50

Οργανισμός Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

1. Στην περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 12 του π.δ. 134/2017 (Α΄ 168) προστίθεται υποπερ. εε΄ ως εξής:

«εε) Η μελέτη και κατάρτιση τεχνικών προδιαγραφών των εφοδίων εκτάκτων αναγκών. Η πρόταση προμήθειας, εφοδιασμού, διακίνησης, διαλογής και επισκευής του υλικού αυτού, σε συνεργασία με τις αρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου και την Κεντρική Αποθήκη Υλικού του Υπουργείου Υγείας όπου φυλάσσεται το υλικό αυτό, καθώς και τις Περιφέρειες.»

2. Στην υποπερ. δδ΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 15 του π.δ. 134/2017 διαγράφεται η φράση «στο πλαίσιο προγραμμάτων για την παροχή στεγαστικής προστασίας σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού».

3. Στο τέλος της υποπερ. σστ΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 15 του π.δ. 134/2017 προστίθεται η φράση «και το άρθρο 47 του ν. 4386/2016».

4. Η υποπερ. ηη΄ της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 16 του π.δ. 134/2017 καταργείται.

5. Η υποπερ. ηη΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 16 του π.δ. 134/2017 καταργείται και η επόμενη υποπερίπτωση αναριθμείται αναλόγως.

6. Η υποπερ. ββ΄ της περ. γ΄ της παρ. 3 του άρθρου 16 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) Η έγκριση των ισολογισμών, των απολογισμών και των οικονομικών καταστάσεων που προβλέπονται από το π.δ. 80/1997 (Α΄ 68) των εποπτευόμενων φορέων, όπως επίσης και του Μ.Τ.Π.Υ., της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. και της Ε.Α.Α., καθώς και ο έλεγχος των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών που προβλέπονται από το άρθρο 84 του ν. 2084/1992 (Α΄ 165).

7. Οι υποπερ. σστ΄ και ζζ΄ της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 134/2017 αντικαθίστανται ως εξής:

«σστ) ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) ή Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) ή άλλων φορέων ιδιωτικής κοινωφελούς πρωτοβουλίας (σωματείων, οργανώσεων κλπ), καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες για την προστασία της οικογένειας και του παιδιού.

ζζ) η έκδοση πράξεων σύστασης, κατάρτισης, μεταφοράς, συγχώνευσης, μετατροπής και έγκρισης των οργανισμών και κανονισμών εσωτερικής λειτουργίας Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. (σωματεία, οργανώσεις κλπ), καθώς και ιδιωτικών επιχειρήσεων, που αφορούν στην προστασία της οικογένειας και του παιδιού και η εποπτεία και παρακολούθηση της δράσης τους.»

8. Η υποπερ. ιι΄ της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ii) Η εισήγηση και υποβολή προτάσεων προγραμμάτων για την προστασία της οικογένειας και του παιδιού, η εισήγηση προτάσεων των φορέων σχετικά με την ανέγερση και τη βελτίωση υποδομών, καθώς και η έγκριση, από άποψη σκοπιμότητας, για την ένταξη των ανωτέρω στο Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων ή σε άλλα προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.»

9. Στην περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερ. ιγγ΄ ως εξής:

«ιγγ) Η εισήγηση για τη σκοπιμότητα αξιοποίησης της κινητής και ακίνητης περιουσίας που περιήλθε στο Υπουργείο με το άρθρο 9 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41), σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης.»

10. Η υποπερ. ιββ΄ της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιββ) Η εισήγηση για επιχορήγηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας σε θέματα αρμοδιότητας της Διεύθυνσης απευθείας μέσω των Περιφερειών. Η εισήγηση για επιχορήγηση από το προϊόν του Ειδικού Κρατικού Λαχείου των ως άνω φορέων αρμοδιότητας της Διεύθυνσης προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής.»

11. Στην περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 24 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερ. ιγγ΄ ως εξής:

«ιγγ) Ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας των πάσης φύσεως φορέων κοινωνικής προστασίας για παιδιά με αναπηρία, καθώς και η έκδοση των αναγκαίων πράξεων σύστασης, κατάργησης, μεταφοράς, συγχώνευσης και μετατροπής τους και για τη χωροταξική κατανομή τους, σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Πολιτικών Ατόμων με Αναπηρία.»

12. Η υποπερ. σστ΄ της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«σστ) Ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας των πάσης φύσεως φορέων κοινωνικής προστασίας για άτομα με αναπηρία, καθώς και η έκδοση των αναγκαίων πράξεων σύστασης, κατάργησης, μεταφοράς, συγχώνευσης, μετατροπής τους και για τη χωροταξική κατανομή τους.»

13. Στην περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 134/2017 προστίθενται υποπερ. ιστιστ΄ και ιζιζ΄ ως εξής:

«ιστιστ) Η άμεση εποπτεία και παρακολούθηση του έργου και της λειτουργίας νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για άτομα με αναπηρία και η έμμεση εποπτεία και παρακολούθηση του έργου και της λειτουργίας φορέων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου για άτομα με αναπηρία, καθώς και ο προσδιορισμός της οικονομικής ενίσχυσης αυτών.

ιζιζ) Η διαχείριση του ενιαίου Εθνικού Μητρώου δικαιούχων των κοινωνικών και προνοιακών επιδομάτων.»

14. Η υποπερ. γγ΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«γγ) Ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας νομικών προσώπων κάθε μορφής που παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες κλειστής προστασίας σε χρονίως πάσχοντες και ηλικιωμένους, καθώς και η εποπτεία και παρακολούθηση του έργου και της λειτουργίας τους.»

15. Η υποπερ. εε΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«εε) Ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας δομών ανοικτής προστασίας ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων από νομικά πρόσωπα κάθε μορφής, όπως επίσης, η εποπτεία και παρακολούθηση του έργου της λειτουργίας αυτών των δομών.»

16. Η υποπερ. σστ΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 25 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«σστ) Η εισήγηση, από άποψη σκοπιμότητας, για την έκδοση των αναγκαίων πράξεων σύστασης, κατάργησης, μεταφοράς και συγχώνευσης κοινωφελών ιδρυμάτων προστασίας χρονίως πασχόντων και ηλικιωμένων.»

17. Η υποπερ. δδ΄ της περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 26 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«δδ) Η εισήγηση για τη σκοπιμότητα αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας που περιήλθε στο Υπουργείο με το άρθρο 47 του ν. 4386/2016 (Α΄ 83), σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Διευθύνσεις της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης.»

18. Η υποπερ. εε΄ της περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 26 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«εε) Ο συντονισμός και η παρακολούθηση θεμάτων που αφορούν την περιουσία που περιήλθε στο Υπουργείο με το άρθρο 47 του ν. 4386/2016 (Α΄ 83), σε συνεργασία με τις συναρμόδιες Διευθύνσεις του Υπουργείου.»

19. Στην περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 26 του π.δ. 134/2017 προστίθεται υποπερ. ιι΄ ως εξής:

«ιι) Η συνεργασία με τους εποπτευόμενους φορείς της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας τους στο πλαίσιο προγραμμάτων για την παροχή στεγαστικής προστασίας σε ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.»

20. Η υποπερ. ιζιζ΄ της περ. α΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 καταργείται.

21. Η υποπερ. ιστιστ΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιστιστ) Η παρακολούθηση και επεξεργασία των τηρούμενων στοιχείων στα Μητρώα του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Μηχανισμού.»

22. Η υποπερ. ιζιζ΄ της περ. β΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 καταργείται και οι επόμενες υποπεριπτώσεις αναριθμούνται αντίστοιχα.

23. Η αναριθμημένη υποπερ. ιζιζ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιζιζ) Η λήψη κατάλληλων μέτρων, ώστε να τηρούνται οι κανόνες προστασίας δεδομένων των στοιχείων των Μητρώων του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Μηχανισμού.»

24. Η υποπερ. ιειε' της περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιειε) Η λήψη κατάλληλων μέτρων ώστε να τηρούνται οι κανόνες προστασίας δεδομένων των στοιχείων του Εθνικού Μητρώου Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας.»

25. Η υποπερ. ββ' της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Η παρακολούθηση και στατιστική επεξεργασία των τηρούμενων στοιχείων στο Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων, καθώς και στο Μητρώο Δημόσιων Φορέων του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Μηχανισμού.»

26. Η υποπερ. γγ' της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«γγ) Η διαχείριση της ηλεκτρονικής εγγραφής των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως η αποδοχή της υποβολής, η ενημέρωση του φορέα για τις απαιτούμενες διορθώσεις ή άλλα ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία αυτή.»

27. Η υποπερ. θθ' της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«θθ) Η άμεση εποπτεία και παρακολούθηση της λειτουργίας νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου για παιδιά, ηλικιωμένα άτομα, άτομα με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες και παιδιά με αναπηρία και η έμμεση εποπτεία και παρακολούθηση της λειτουργίας νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου για παιδιά, ηλικιωμένα άτομα, άτομα με αναπηρία, χρονίως πάσχοντες και παιδιά με αναπηρία.»

28. Η υποπερ. ιβιβ' της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβιβ) Η συνεργασία, παρακολούθηση και αξιολόγηση της λειτουργίας του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α), καθώς και ο καθορισμός της οικονομικής ενίσχυσής του, όπου προβλέπεται.»

29. Η υποπερ. ιγιγ' της περ. δ' της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«ιγιγ) Η εισήγηση για την κατανομή επιχορηγήσεων μέσω των πιστώσεων του Ειδικού Κρατικού Λαχείου σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, κατόπιν εισήγησης των αρμόδιων Διευθύνσεων της Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Αλληλεγγύης.»

30. Οι υποπερ. εε΄, σστ΄ και ηη΄ της περ. δ΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 καταργούνται και οι λοιπές υποπεριπτώσεις αναριθμούνται αντίστοιχα.

31. Η υποπερ. αα΄ της περ. ε΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) Η διαχείριση της ηλεκτρονικής εγγραφής των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως η αποδοχή της υποβολής, η ενημέρωση του φορέα για τις απαιτούμενες διορθώσεις, ή άλλα ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία αυτή.»

32. Η υποπερ. γγ΄ της περ. ε΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«γγ) Η παρακολούθηση και στατιστική επεξεργασία των τηρούμενων στοιχείων στο Εθνικό Μητρώο Ιδιωτικών Φορέων, καθώς και στο Μητρώο Δημόσιων Φορέων του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Μηχανισμού.»

33. Η υποπερ. δδ΄ της περ. ε΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«δδ) Η λήψη κατάλληλων προληπτικών μέτρων, ώστε να τηρούνται οι κανόνες προστασίας δεδομένων των στοιχείων του Εθνικού Μητρώου Κοινωνικής Φροντίδας, ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.»

34. Η υποπερ. εε΄ της περ. ε΄ της παρ. 3 του άρθρου 27 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«εε) Η έγγραφη ενημέρωση των διοικήσεων των νομικών προσώπων του Εθνικού Μητρώου Ιδιωτικών Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας, εντός ενός μηνός από τη διαπίστωση παράλειψης ενημέρωσης ή πλημμελούς ενημέρωσης του ηλεκτρονικού Εθνικού Μητρώου.»

35. Το άρθρο 42 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 42

Διάρθρωση Υπηρεσιών

Το Σ.ΕΠ.Ε, οι αρμοδιότητες του οποίου ασκούνται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια από την Κεντρική και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες του και την Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών, διαρθρώνεται ως εξής:

1. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

2. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

α) Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων.

β) Διεύθυνση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.

γ) Διεύθυνση Υποστήριξης Σ.ΕΠ.Ε.

3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

α) Περιφερειακές Διευθύνσεις Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων.

β) Περιφερειακές Διευθύνσεις Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.»

36. Η παρ. 3 του άρθρου 43 του π.δ. 134/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι θέσεις της Υπηρεσίας των Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας κατανέμονται στην Κεντρική Υπηρεσία του ΣΕΠΕ και στις έδρες των Περιφερειακών Διευθύνσεων Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων και Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία ως εξής:

α) Δώδεκα (12) θέσεις Προϊσταμένων Διεύθυνσης, εκ των οποίων:

αα) Οκτώ (8) θέσεις Επιθεωρητών Εργασιακών Σχέσεων και

ββ) Τέσσερις (4) θέσεις Επιθεωρητών Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία,

β) Είκοσι δύο (22) θέσεις Προϊσταμένων Τμημάτων, εκ των οποίων:

αα) Δεκαπέντε (15) θέσεις Επιθεωρητών Εργασιακών Σχέσεων και

ββ) Επτά (7) θέσεις Επιθεωρητών Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία.»

Άρθρο 51

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.